

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י"ח אייר תשפ"ג | דף היומי בבלי: סוטה מא | דף הכולל: גיטין ט.
דף היומי בהלכה: מסימן קל"א אמצע סעיף ד' 'ולא בבית החתן' עד סעיף ה'.
מוסר: שמירת הלשון - 'ובאמת' עד סוף פרק כ"ג.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. הפרישות פ"ו 'ומהם מעשה אלישע' עד סוף פ"ז (סוף השער)

**בסמוך ל"ג בעומר ביקר אצלי ידיד שמתגורר בחוץ לארץ
ושוהה כאן בארץ לרגל ל"ג בעומר. שאלתי אותו: "איפה זה
ה'מושב טוב' של רשב"י?" הוא לא ידע לענות לי, אבל סיפר לי
שיש עכשיו חפירות ארכיאולוגיות בפקיעין, ואולי שם אמצא
אנשים "מומחים" שיודעים להסביר היכן בדיוק זה נמצא...**

הגאון רבי בן ציון הכהן קוק שליט"א על ללמוד משהו אחד מרשב"י ולהידבק בדרכיו, כך נזכה להודו והדר ולהשפעות הגדולות

'מושב טוב'."

נו, מי מאתנו מוכן לוותר על מקום מגורים מסודר ולגור במערה? זה מושב טוב? אבל הפיוט ממשיך: "שם קנית הודך והדרך". מושב טוב זה מקום בו אתה זוכה להוד והדר. הגמרא במסכת שבת מספרת את אשר אירע לרשב"י - וקל מאוד לזכור גם את הדף כי זה דף ל"ג. - נראה את לשון הגמרא: "יתבי רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון, ויתבי יהודה בן גרים גביהו (עימהם). פתח ר' יהודה ואמר: כמה נאים מעשיהן של אומה זו (של רומי). תקנו שווקים, תקנו גשרים, תקנו מרחצאות. ר' יוסי שתק. נענה רשב"י ואמר: כל מה שתקנו, לא תקנו אלא לצורך עצמן.... הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם ונשמעו למלכות". אין הכוונה שיהודה בן גרים הלשין עליהם, אבל בגלל שהוא סיפר את זה לאחרים, זה הגיע למלכות.

"אמרו (מלכות רומי): יהודה שעילה, יתעלה. יוסי ששתק, יגלה לציפורי. שמעון שגינה, ייהרג. אזל הוא ובריה, טשו בי מדרשא". בהמשך כידוע, הם הבינו שאין להם סיכוי להישאר בבית המדרש, "אזלו, טשו במערתא. איתרחיש ניסא, איברי להו חרובא ועינא דמיא. והוו משלחי מנייהו והוו יתבי עד צוארייהו בחלא. כולי יומא גרסי, בעידן צלויי לבשו מיכסו ומצלו, והדר משלחי מנייהו כי היכי דלא ליבלו. (קרה להם נס ונברא ליד המערה אילן חרובים ומעיין מים. מכיון שהם חסו על הבגדים, הם

במעגל השנה יש לנו יום מיוחד נוסף שאומנם לא כתוב בתורה ואפילו לא בגמרא, אבל בדרך כלל נחגג בשבוע זה: ל"ג בעומר. כולם חוגגים את הילולת התנא רבי שמעון בר יוחאי ושמחים בשמחתו.

מהו "מושב טוב"?

בבית השני של "בר יוחאי", אנו שרים כך:

"בר יוחאי מושב טוב ישתב

יום נסת יום אשר ברכת

במערת צורים שעמדת

שם קנית הודך והדרך"

איפה היה ה"מושב טוב" בו רשב"י ישב?

בסמוך ל"ג בעומר ביקר אצלי ידיד שמתגורר בחוץ לארץ ושוהה כאן בארץ לרגל ל"ג בעומר.

שאלתי אותו: "איפה זה ה'מושב טוב' של רשב"י?" הוא לא ידע לענות לי, אבל סיפר לי שיש עכשיו חפירות ארכיאולוגיות בפקיעין, ואולי שם אמצא אנשים "מומחים" שיודעים להסביר היכן בדיוק זה נמצא. "אולי מצאו שרידים של המושב הזה", הוא הוסיף. אמרתי לו: "ידידי, אתה מגיע מחוץ לארץ להילולא, בוא תשמע מה אתה שר בשיר 'בר-יוחאי'. איפה המושב טוב? - ההמשך הוא: 'במערת צורים שעמדת'. רשב"י לא גר בוויילה או בדירה מרווחת. צור זה סלע. הוא גר במערות צורים. שם היה לו

ברוך ה', היום אנחנו לא גרים במערות. הבחורים גרים בישיבה, האברכים שבים לביתם. יש לנו כל-טוב. איננו ניזונים מחרובים ומים בלבד. כיוון שכך, אנו צריכים לעשות ק"ו בנפשנו - כמה אנו צריכים לתת את לבנו לעמול בתורה. נכון, לכל אחד יש את הקשיים שלו. אין לנו קשיים כמו שהיו לרשב"י ובנו ואנו גם לא בדרגה שלהם. לרוב, הקושי שלנו בעמל התורה הוא נפשי ולא קושי של סכנה. מצב הרוח משתנה כל הזמן ומה לעשות, ללמוד תורה צריך שמחה. צריך "והערב נא את דברי תורתך בפנינו".

בילדותי, סיפר לי אדם מבוגר שלמד בישיבה בנובהרדוק, איך הייתה מוגשת שם ארוחת הבוקר. אוכל בישיבה לפת שחרית, לא היה. אחד הבחורים היה יוצא עם שק ריק ואוסף שאריות מהשכנים כדי שיהיה מה לאכול. אחר כך, כשהיה חוזר, כל אחד היה לוקח משהו לאכול. אגב, הוא סיפר שעד שהבחור היה חוזר עם האוכל, לרבים מבחורי הישיבה הייתה קביעות מה ללמוד בזמן ההמתנה לארוחה. אחד היה לומד משנה ברורה, אחר היה לומד מוסר או פרשת שבוע. בחור אחד בשם **יעקב ישראל קנייבסקי**, היה מנגן לעצמו ניגונים. משמח את עצמו. ביטחון בה' - יהיה מה לאכול. כל היום הוא היה לומד בהתמדה עצומה, אבל בדקות שהמתניו לאיסוף האוכל, הוא היה משמח את עצמו. היום אין לנו ניסיונות כאלו, מן השמיים ידעו שזה לא מתאים לדור שלנו.

היום, כל בחור שקצת נפגע ממהו, כבר אין לו חשק ללמוד. אבל "אדם לעמל יולד" יש לנו גם היום. מי שיתגבר על הקשיים שיש היום, על עצבות, על דכדוך, יתגבר ויתמיד בלימוד התורה, יזכה להוד והדר. כל אחד והקשיים שלו. בשמיים לוקחים את ההתמודדות וההתגברות, ונחשב הדבר כאילו הוא יושב ולומד במערה.

לקיים את זכות רשב"י

"אשריך שראיתני בכך, שאילמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך", אמר רשב"י לחותנו. קהל רב מקפיד לנסוע ביום ל"ג בעומר לציונו של רשב"י. צריכים לדעת שאם רוצים שזכותו תעמוד לנו, צריך לילך בדרכיו. יעקב אבינו, לפני שפגש את עשו, התפלל: "אלקי אבי אברהם ואלקי אבי יצחק". שואלים על כך חז"ל: מה ראה יעקב להזכיר זכות אבותיו אברהם ויצחק, וכי הם לא אבותיו גם של עשו אויבו? עונים חז"ל: "אלא, הבוחר בדרכיהם והעושה כמעשיהם, אני מתקיים עליו. מי שאינו בוחר בדרכיהם ואינו עושה כמעשיהם, איני מתקיים עליו". יעקב הולך בדרכי אבותיו ועשו לא. ברור שזכותם קיימת בשבילו ולא בשביל עשו הרשע. **ללמוד משהו אחד מרשב"י, להידבק בדרכיו - בהתגברות על קשיים, זה מקנה לנו את זכותו. כך נזכה להוד והדר ולהשפעות הגדולות של כל מועדי הקודש.**

(שואלין ודורשין)

היו משתמשים בהם רק בזמן התפילה, אבל רוב היום, כשלמדו, היו מכסים גופם בעפר של המערה). איתבו תריסר שני במערתא (במשך י"ב שנים רצופות, כך הם נהגו). אתא אליהו וקם אפיתחא דמערתא, אמר: מאן לודעיה לבר יוחי דמית קיסר ובטיל גזירתיה? נפקו, חזו אינשי דקא כרבי זרעי (ראו אנשים עוסקים בחרישה וזריעה) אמר (רשב"י): 'מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה?'. מתארת הגמרא: "כל מקום שנותנין עיניהן, מיד נשרף. יצתה בת קול ואמרה להם: להחריב עולמי יצאתם! חיזרו למערתכם. הדור,

אזול, איתבו תריסר ירחי שתא (ישבו שם י"ב חודשים. למה?) אמרי, משפט רשעים בגיהנם י"ב חודש. יצתה בת קול ואמרה: צאו ממערתכם. נפקו, כל היכא דהוה מחי (מכה) ר' אלעזר, הוה מסי (מרפא) ר' שמעון". בהמשך, מתארת הגמרא את המפגש שהיה לרבי שמעון עם חותנו רבי פנחס בן יאיר:

"שמע ר' פנחס בן יאיר חתניה, ונפק לאפיה. עייליה לבי בניה הוה קא אריך ליה לבישריה (הכניסו לבית בנו וטיפל בבשרו) חזי דהוה ביה פילי בגופיה (ראה ר' פנחס שיש סדקים בגופו של רשב"י), הוה קא בכי וקא נתרו דמעת עיניה וקמצוחא ליה (דמעות הן דבר מלוח, וכשזלגו מעיניו של ר' פנחס על בשרו הפצוע של רשב"י, זה הכאיב לו) אמר ליה: 'אוי לי שראיתך הלכה למעשה בכך'. אמר ליה: 'אשריך שראיתני בכך, שאילמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך'. דמעיקרא (לפנים) כי הוה מקשי ר"ש בן יוחי קושיא (כשהיה מקשה רשב"י קושיא), הוה מפרק (מתרץ) ליה ר' פנחס בן יאיר תריסר פירוקי (תירוצים). לסוף, כי הוה מקשי ר' פנחס בן יאיר קושיא, הוה מפרק ליה רשב"י עשרין וארבעה פירוקי".

"שם קנית הודך והדרך". ההוד וההדר - מעיד רשב"י לחותנו רבי פנחס בן יאיר - נקנה במערה. דווקא על ידי זה שהוא היה במערה, הוא זכה בגדלות העצומה הזו בתורה.

דור וניסיונותיו

רשב"י זכה לנס עצום. ראינו שהוא ישב במערת צורים. מקום מלא סלעים, ופתאום מבין הסלעים צומח לו שם עץ חרובים. שאל מישהו: אם כבר בורא עולם עשה לו נס שלא כדרך הטבע, אז למה לא נס יותר גדול ושהקיסר של רומי לא יצליח לפגוע בהם? בכלל, למה מלכתחילה הקב"ה לא ביטל את הגזירה עבורם? "היד ה' תקצר?".

אני חושב שרשב"י עצמו עונה על השאלה הזו - "אילמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך". הקב"ה רצה שהם יקנו הוד והדר. שרשב"י ובנו יזכו לכל מה שזכו בתורה. לכן גזר הקיסר גזירה. כך זכו לעמל תורה בדרגה כזו. כך הם זכו למושב טוב ולקניין הוד והדר.

לטובת החוגגים 'חלאקה' בל"ג בעומר

זמני קבלת הקהל לילדי החלאקה, אצל מרנן ורבנן גדולי הדור בל"ג בעומר

וכן ביום ל"ג בעומר בשעה 13:30 בצהריים בדיוק בבית מרן שליט"א (רחוב קצנלבוגן 4 הר נוף)

מרנן המשגיח הגר"ד סגל שליט"א:

מנחה בשעה 13:15

ניתן יהיה לעבור אחרי מנחה בבית מדרשו רח' גבעת משה 8 ירושלים

מרנן ראש הישיבה הגרמ"צ ברגמן שליט"א:

בליל ל"ג בעומר לאחר ההדלקה בחדרו בישיבה רחוב השל"ה 1 ביום ל"ג בעומר בביתו רחוב האדמו"ר מגור 28, מהשעה 12:30 עד השעה 13:15 מבקשים לא להגיע בזמנים אחרים!

מרנן הגרמ"ש אדלשטיין שליט"א, רב שכונת 'נאות יוסף':

ביום ל"ג בעומר

בין השעות 14:00-15:00 בצהריים,

בבית מדרשו נאות יוסף רח' יואל 16 ב"ב.

מרנן רשכבה"ג הגרי"ג אדלשטיין שליט"א:

רחוב: ראב"ד 17 ב"ב

בערב בשעה 8:30

בצהריים בשעה 14:30

מרנן ראש הישיבה הגרמ"ד פוברסקי שליט"א:

רחוב: בן זכאי 45 ק"ב ב"ב

ביום ל"ג בעומר בשעה 13:15

מרנן הגר"ש שטינמן שליט"א ראש ישיבות 'אורחות התורה' וחבר

מועצה"ת:

רחוב: ורנר 5 ב"ב

בין השעות 15:30-14:00 ביום ל"ג בעומר. זמנים אחרים בתיאום מראש בלבד.

מרנן פוסק הדור הגר"מ שטרנבוך שליט"א:

בליל ל"ג בעומר מיד לאחר תפילת מעריב (תפילת מעריב בשעה 8:20)

"אנחנו ברגע מבחן גורלי, ומי שיכריע אם נעמוד בו, אלו מאות אלפי המתפללים!"

"תזכרו שיש עוד יהודים שרוצים להגיע למירון". קריאתם של משפחות קדושי מירון | שנת מבחן

אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו בהילולא דבר יוחאי. רגיל היה הצדיק מזוועה לומר, שרבי שמעון מחלק הזמנות באופן אישי ליהודים העולים על ציונו ומצפה לבואם, ובכן איזה פנים יהיה לנו אם אנחנו נגיל ונשמח, יהודים אחרים יחכו בתור בדרכים ותחת השמש הקופחת, ואנחנו נשאר מעבר לחמשת השעות? ברור שלא כך רוצים לפעול ישועות.. וכך אמר יהודי חשוב: "בכל ימי נסעתי למירון, אף פעם לא השתתתי יותר משלוש או ארבע שעות, הרי בשעות אלו אפשר

הגיע היום הגדול. כבר בשעות אלו מתחילים המונים את דרכם אל מירון, שם ימצאו ברכה כפולה ומכפלת, הן את אוירת "שמחת תורה" בחוץ, במתחם הציון ומתחם ההילולא המורחב, והן את אוירת ה"יום כיפור" בפנים, בתפילה על הציון שתתאפשר לכאורה לראשונה מזה שנים רבות, בעזרתם של מאות סדרנים מאנ"ש שהכינו תכנית מיוחדת שתאפשר הן להתפלל תפילה קצרה והן להשתתף בתוך המערה, וזאת לרבות אהלי תפילה מיוחדים לגברים ולנשים ברחבת 'בית הלל' ועוד.

להספיק הכל ועוד לחזור בצלילות ובשפיות, אז מדוע באמת צריך לעורר את ההמון ללכת אחרי 'חמש' שעות? אלא, מטעים אותו יהודי, שזהו לימוד זכות על כלל ישראל, שרבי שמעון יראה כמה מוכנים אנחנו לוותר אחד עבור חברו "ולנהוג כבוד זה בזה", ומשום כך מגיע שיעורר את גאולתנו!

"תזכרו שיש עוד יהודים שרוצים להגיע למירון"

בהודעה קולית שהופצה לכלל הציבור החרדי, הממונה על הילולת הרשב"י במירון, שר ירושלים ומסורת ישראל, הר' מאיר פרוש, פונה לעולים למירון ומבקש מהם לנהוג בעין טובה ולהקפיד על כללי המתווה.

בפתח ההודעה מציין השר: "לאחר מספר שנים של תלאות וקשיים רבים שמנעו מרבים מאיתנו לעלות למירון ביום ההילולא, השנה בסייעתא דשמיא זכינו להחזיר את המסורת לקדמותה ולאפשר לרובבות עמך בית ישראל להגיע לאתרא קדישא, בכדי לציין את ל"ג בעומר בשמחה ובבטחה.

"בכדי שההילולא השנה אכן תצליח, ותשפיע לטובה על ההילולא בשנים הבאות, חשוב שנפעל יחד, הממונים וציבור העולים, להצלחת המעמד ושכל אחד יגיע בשלום ובשמחה, ויחזור לביתו בנוחות ובשלווה".

"מתווה ההילולא שגובש בראשות הפרויקטור הרב יוסי דייטש, כולל שיפורים רבים שאותם תוכלו לראות במירון, סביב מתחם הצינור בו הוכשרו מתחמי התכנסות, או מתחמי ההתכנסויות שבמתחם ההילולא המורחב, כך גם הכשרת דרכי גישה חדשים ומחודשים בהר מירון".

"בזאת אני פונה אליכם אחיי העולים מירונה, אנא נהגו בעין טובה והימנעו מהגעה למצבי דוחק מסוכנים, תתנהגו בערבות הדדית, תזכרו שיש עוד יהודים שרוצים להגיע למירון והם תלויים בכם, לכן בתום 5 שעות אנא תנו גם להם הממתנים את ההזדמנות להיכנס לאתרא קדישא לעלות לר' שמעון".

בסרטון וידאו מיוחד, הפונה לקהל רבבות אלפי ישראל הצפויים לעלות למירון בל"ג בעומר, פונה הראשון לצינור ורבה של ירושלים, הגאון מרן רבי שלמה עמאר שליט"א, ומסביר כי מתחם ההילולא המורחב (מתחם 89), אף הוא חלק בלתי נפרד מהמתחם הקדוש בהר מירון. "כל המקום הוא של רבי שמעון בר יוחאי".

בהמשך דבריו אומר הגר"ש עמאר שליט"א, כי כבודו של רשב"י, וכבודו של עם ישראל, הוא בהקשבה להנחיות הסדרנים במקום, ובוהירות ושמירה מכל משמר ממצבי דוחק וצפיפות חלילה.

מודעות מיוחדות ועדכונים בקווי הטלפון הפנימיים של הקהילות השונות שידליקו מדורות השנה במירון בל"ג בעומר, פורסמו על ידי משרד ירושלים ומסורת ישראל ופרויקטור ההילולא, מתוך תשומת לב למאפיינים הייחודיים של כל קהילה וקהילה.

בכל קהילה ובכל חסידות רלוונטית, פרסמו הודעה מיוחדת בקו הפנימי של החסידות בעברית או באידיש. בנוסף, הכינו מודעות מיוחדות, עם סמלי החסידויות והקהילות, לקראת שבת שלפני ההילולא.

המסר שליווה את ההודעות והמודעות הוא כי "בשנה זו הושקעו משאבים רבים ומאמצים מרובים ע"י העסקנים על מנת שכלל ישראל ובתוכם קהל אנשי שלומנו, יעלו אל עבר אתרא קדישא מירון כמימים ימימה".

"שנה זו היא שנת מבחן מול כלל הגורמים האם הציבור שלנו יודע להתנהל באופן עצמאי באחריות, ברוגע ובבטחה, ולכן שיתוף הפעולה של קהל אנ"ש חשוב וקריטי מאוד. יש להישמע לכל ההוראות, להימנע מצפיפות, ולהתרחק מכל מוקד ומכל ספק של חיכוך או מהומה".

בהודעה מיוחדת למשתתפים במעמדי ההדלקה נמסר כי "עקב הוראות בטיחות, ודרישות כיבוי האש. השמן וכל צרכי ההדלקה מאורגנים ע"י העסקנים וציבור אנ"ש יוכל לקיים את המנהג כבכל שנה, אין להביא בקבוקי שמן ומוצרים להדלקה באופן פרטי".

עוד הדגישו: "היות וכל עיכוב ביציאת האוטובוסים מחניון המיוחד לקהילות יעכב קהילה אחרת מלהיכנס להדלקה, מתבקשים קהל אנ"ש ללא יוצא מן הכלל לדייק ולהגיע לחניון האיסוף בזמן, על מנת לאפשר לקהילות הבאים אחרינו לחגוג ולהתעלות אצל התנא האלוקי רשב"י, וחלילה שלא להיות חב לאחריני".

משפחות קדושי מירון: "לשמור על כבוד הזולת"

בתוך כך, משפחות קדושי מירון פרסמו מאמר משותף לפני ההילולא: "לשמור על כבוד הזולת".

הכאב והשבר עדיין מפעפע, בהעלותינו את זכרון מ"ה הרוגי האסון במירון. וכך כותבות המשפחות:

עומדים אנו לפני יום הגדול - יומא דהילולא קדישא של התנא האלוקי רשב"י, לבם של אלפי רבבות ישראל בכל מקום שהם מוצפים בתחושת התעלות, כל נפש מישראל הומיה ועורגת בכיסופים לחסות בצילו של רשב"י ולהשתתף מקרוב ומרחוק בשמחת רשב"י, ולהנות מזוהר אש הקדושה הקורנת ביום גדול ונשגב זה.

הלב גועש והומה ברגשות מעורבים של שמחה מהולה בעצב, כאשר מצד אחד שמחים אנו יחד עם כלל ישראל כאחד, בשמחה הגדולה והמרוממת השוררת ביום הגדול והנעלה, במקום קדוש ונורא זה, שעיני כל ישראל נשאות לשפע הישועות הנשפכים כמעין נובע לכלל ולפרט בכל הנצרך ברוחניות ובגשמיות, ובוודאי כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק וימליץ טוב לכאו"א המשתתף בשמחתו.

ומאידיך, הכאב והשבר עדיין מפעפע בעומק הלב פנימה, בהעלותינו את זכרון מ"ה הרוגי האסון במירון עת עלתה נשמתם

ומסורת ישראל הרב מאיר פרוש שליט"א ביחד עם יד ימינו הפרוייקטור הרב יוסף דייטש הי"ו יחד עם כל הצוות המופלא המסור, העושים לילות כימים להצלחת ההילולא, חובה עלינו להתאחד כולנו כאחד בראש ובראשונה להכיר טובה על פעלם המבורך על כל פרט ופרט לרווחת הכלל והפרט, למען יוכלו להשתתף בתפילה בשמחה ובבטחה. וכמובן חובה גדולה מוטלת על כל יחיד ויחיד לשמור על כבוד הזולת במשך כל זמן שהותו בהילולא הגדולה, בשמירה על הבטיחות כראוי ובודאי לא לדחוף חלילה האחד את חברו, ולהימנע מצפיפות מיותרת, ולהתרחק מכל התקהלות צפופה וכיוצ"ב, ואדרבה כל אחד ישתדל לוותר לזולתו באהבת חברים בשמחה ובנחת, כראוי וכיאה למי שרשב"י הזמינו לשמחתו, ועי"כ תתרבה השמחה בשלימות וכל אחד ואחד יוכל לחזור לביתו בשלום ובבטחה.

וההזדמנות ראויה היא להודות מקרב לב בהכרת הטוב מיוחדת מעומק הלב לכל העוסקים במסי"נ במלאכת הקודש, ובראשם הרב מאיר פרוש והרב יוסף דייטש, יחד עם עוזריו הנאמנים כ"א בשמו הטוב יבורך ומעליהם הרב שמעון הלחמי הי"ו, על ההתחשבות המיוחדת במסירות ובנאמנות ביחס חם ומלבב לכל אחד מבני משפחות הנספים על כל צעד ושעל, והקדישו את מירב כוחם ומרצם בהשתדלות ובמאמצים מרובים לרווחת המשפחות בכללות ובפרטות לכל אחד באופן אישי, ברגישות יתירה ובנחישות מופלאה, על מנת שגם הם יוכלו להשתתף בשמחת הלב בשלימות, למרות הסיטואציה והנסיבות הרגישות, ואף הגדילו והוסיפו לערוך השנה אירוע הנצחה מיוחד עבור כל בני המשפחות מעמד מפואר ומושלם ביותר, בעל אופי המתאים לרוח בני המשפחות, עשיר בתוכן רוחני ובדברי חיזוק וסיוע משניות, בתוספת שירה ברוח חסידית ע"י בעלי מנגנים ידועי שם, אירוע אשר ייחרט ויזכר בלבם לאורך זמן, וינציח את זכרונם של יקיריהם ז"ל במעמד נעלה ומרומם מאוד. ואמרתם: כה לחי..

יחד עם כל בית ישראל כולנו ניחל בתפילה לבורא כל עולמים שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו, אך ששון ושמחה ישמע בבתי כל ישראל, ונשמע ונתבשר בשורות טובות, ויגזור עלינו גזירות טובות, בזכות אדוננו בר יוחאי...

משפחת מ"ה קדושי מירון

בטהרה ובקדושה משולשת - יומא דהילולא קדישא של רשב"י, באתרא קדישא מירון, ובעת רצון וקדוש לאחר הזדככותם בתפילה ושמחה דקדושה וקבלת עול מלכות שמים במעמד קודש יחד עם אלפי בני ישראל.

רק בקושי שנתיים עברו מאז האסון הנורא שפקד אותנו, לדאבונינו כל אחד ואחד מבני המשפחות חווה טרגדיה אישית באובדן בן משפחתו יקירו באשר הוא, אם זה משפחה שאיבדה בפתע פתאום את משענתה ראש המשפחה - אבא אוהב ובעל יקר, שהותירו אלמנה ויתומים רכים שבורים ורצוצים. ואם זה משפחה יקרה שבנם יקירם ומחמד לבם שעדין לגדולות היתה עלה למרומים, ומצפים לגואל כדי שיוכלו שוב לראותו ולחבקו באהבת אם ואם, וכך כל אחד ואחד עם אובדנו וכאבו הפרטי - חמיו וחמותו של המנוח שקשורים היו בלו"נ לחתנם החשוב, אח אוהב, גיס או שכן קרוב, היתה זו אבידה אישית נוראה לכל אחד מהם באשר הם. ואנו כבני אנוש אין בכוחנו הדל לנחמם כראוי, ורק הבורא ית"ש ברחמיו העצומים יחזק וירפא את מכאובם ושברונם, עדי ביאת גואלנו משיחנו בקרוב ובמהרה.

אך יחד עם זה, היה זה אסון של כל כלל ישראל, כאשר כל אחד ואחד אשר בשם ישראל יכונה, נצבט לבו בכאב ובצער עמוק בשמעו על האסון הנורא, ויחד כל בית ישראל השתתפו באבלם הכבד של המשפחות כמשפחה אחת מורחבת, כל אחד חש והרגיש כאילו היה זה אסונו האישי על כל המשתמע מכך, תחושת קדרות נכאים ויגון ירדה לעולם באותה שעה בה השמחה נהפכה לתוגה, הגדרה אחת קולעת ניתן לייחס לטרגדיה הנוראה - אסון עולמי של כלל ישראל כולו על כל גווניו ועדותיו, כאשר מתוך השבר הנורא נוכחנו גם על אישיותם של מ"ה הנפטרים ז"ל שעלו בסערה השמימה, שיחדיו היו חוליה אחת מתוך שרשרת שלימה של כל זרמי הקשת של היהדות בעולם כולו.

ובעמדינו עתה לאחר שנתיים ימים של האסון הטראגי, לקראת יום הקדוש, שלשמחתינו, השמחה הרוממה מתחדשת השנה כבימים ימימה, לאור היוזמה המבורכת והארגון הנפלא של העוסקים בצרכי ציבור באמונה, יום ולילה לא ישבותו על מנת שכל עם ישראל יוכלו לשמוח ולהשתתף בלב שמח ובנפש חפוצה בשמחת רשב"י יחד בלב אחד, ה"ה השר לירושלים

להתחיל את היום ברגל ימין
חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייו

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'.

הגר"א גניחובסקי זצ"ל, הבחין פעם בנכדיו, המשחקים בצוותא במשחק 'דוקים' - פנה אליהם הגאון בחיור: "יודעים אתם ילדים, מה אפשר ללמוד ממשחק זה? שגם כשנמצאים הרבה ילדים או מבוגרים יחד וצפוף מאד, עדיין אפשר ללמוד להסתדר בלי להזיז ולדחוף את האחר!"

ל"ג סיפורים קצרים ואמרות המעוררות לשמירה על כבוד הזולת • שמחים ברשב"י. בצוותא

יקותיאל יהודה גנזל

.03

קנה שעון מעורר

בחור צעיר שזכה להתארח בקביעות במעונו של הרה"ק רבי שלומק'ה מזוועהיל זי"ע העז לבקש מהצדיק שיקיץ אותו לפנות בוקר, להשכמה. שהלא הרבי מסתובב באותן שעות מוקדמות בבית, אחוז שרעפים, ושמא יוכל לגמול עמו חסד.

הרבי הוציא פרוטות מכיסו, העניקו, ואמר: "רכוש לך שעון מעורר".

בהוסיפו:

"אני, איני מסוגל להעיר יהודי משנתו. כי נכון - אחרי שהוא משכים, הוא שמח ומודה על כך שהערתי אותו; אבל ברגעי היקצה, הוא מרגיש מעט צער מכך שמטלטלים אותו משנתו העריבה. ואיני מסוגל לצער יהודי אפילו לו צער כזה שכולו טובה".

.04

בידינו להחיות מתים

סלונים של מעלה ליהטה כתמיד.

היכלו של הרה"ק ה'בית אברהם' זי"ע גדוש היה בחסידים עורגים אשר היטו אוזן ונפש לקבל את מאמריו של הרבי. פעמים רבות היתה דרכו של הרבי הקדוש להעביר גופי תורה במילים ספורות ומדודות החודרות אל מעמקי הנשמה.

כמו באותה שבת, בה ביאר שלוש תיבות מתפילת 'מעין שבע' של ליל שבת.

"אנו אומרים: 'מחיה מתים במאמרו'. ומכאן ילמד כל אחד, ש'מחיה מתים', יהודי מסוגל להחיות מתים ממש, 'במאמרו', על ידי שהוא אומר מילת עידוד לזולתו. אפשר להחיות מתים ממש".

.05

סוד מגירת השולחן

כאשר יהודי היה נכנס אל הגה"ק בעל ה'שדי חמד' זי"ע, הוא היה מבחין תמיד שהגאון ממחר לפתוח את מגרת שולחנו ולהציץ פנימה לרגע ורק לאחר מכן קיבל את פניו הנכנס.

בדקו תלמידיו ומצאו את הסוד שבמגירה - היה שם קלף ועליו תיבות המשנה: "והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות".

הרב, שהיה תמיד טרוד בלימודו, הקפיד לשנן שוב ושוב את

במסגרת פרויקט 'שמחים בצל רשב"י', הקורא להישמע לכללים ולהנחיות בהתחשבות בכבוד הזולת, כדי שכולנו נוכל לחגוג בצוותא חדא בהילולא דרשב"י, ליקטנו ל"ג סיפורים העוסקים בכבוד הזולת * כבוד חברך חביב

.01

כווייה דוממת

נפשם של המשמשים בקודש נחרדה בזעזוע.

היה זה רגע לאחר שכ"ק מרן אדמו"ר מהר"ש (השני) מבאבוב זי"ע נכנס לחדרו לאחר עריכת שולחנו הטהור ומיהר לבקש שיעיקו עזרה רפואית שכן נכווה כווייה לשהטת במהלך עריכת ה'טיש'. מסתבר שהבחור שהגיש את קערת המרק לפני הקודש, מעד קלות, ומבלי משים נשפכה כמות מכובדת של מרק מבעבע על גופו הטהור של הרבי.

"מדוע לא מיהר הרבי להזעיק עזרה מידיית? מדוע המשיך להתייסר בעוד הכווייה צוברת שלפוחיות?" לא הבינו המשמשים. והרבי, לא הבין את אי ההבנה:

"וכי מה רציתם? שאגרום חלילה חלישות הדעת וצער לבחור שהגיש את המרק? הלא אם היה קולט שהוא הסב לי כווייה וייסורים, הוא לא היה סולח לעצמו כל ימיו".

.02

אשריך שפעלת

באותו בוקר הבחין הרבי הקדוש מפיאסצנא זי"ע הי"ד ביהודי פלוני שדאגתו על ליבו שעמד ושח את דאגותיו באוזנו של אחד מידידיו. הידיד עצר מלכת והסכית לכל מילה מתוך 'כבוד הזולת' במידה מובהקת.

ככלות הכל, ניגש הרבי אל היהודי ששם אוזנו כאפרכסת ואמר לו:

"בשמו של הבעל שם הקדוש זי"ע מקובלני, שכאשר יהודי מטה אוזנו להקשיב לצרת אחיו בסבלנות, הוא מעורר רחמי שמים ופועל שאבינו שבשמים יטה אוזנו לשמוע לקול שוועת ותחינת בני ישראל קדושים המתחננים אליו. אשריך שפעלת רחמי מרומים".

הוראת התנא הקדוש במסכת אבות, לפני כל מפגש עם יהודי בחדרו. כדי לזכור שזוהי ההוראה התורנית-אלוקית: לקבל כל אדם בסבר פנים יפות.

.06

ספרים נסגרים

בנו של מרנא החפץ חיים זי"ע, שאל את אביו: מדוע אבא נוהג, כל אימת שנכנס אליו יהודי לדבר אתו, לסגור את כל הספרים הפתוחים לפניו. ורק לאחר שהיהודי יוצא, הוא פותחם מחדש להמשיך בלימודו? מדוע לא ישאיר את הספרים פתוחים, כדי לחסוך דקות יקרות? השיבו החפץ חיים:

"בני. מי שעשיר, יגמול חסד בממונו. ואיך אגמול אני חסד? על ידי שאסגור את הספרים, למרות הטרחה, כדי לתת ליהודי הרגשה שכולי קשוב אליו ולאשר על ליבו, מבלי לתת לו פתח לחשוב שאולי תוך כדי ההאזנה, אני גם מעיין בספרים הפתוחים."

.07

לסגור את הגמרא

פעם ביקר הגאון רבי יעקב צבי וולדמן מבארשא זי"ע במעון קדשו של הרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע, פנה אליו הרבי ושאלו: האם תמיד אתה לומד ללא כל הפסק? ענהו הרב מבארשא: לא. שוב הרבי: וכי מתי יוצא שאתה מפסיק מתלמודך? ענהו הרב: כאשר ניצב לפני איש מר לבב וצריך טובה, אני סוגר את הגמרא כדי לסייעו. ענהו הדברי חיים ואמר:

"זאת אשר רציתי לשמוע ולדעת, האם יש בכם את השכל הנכון, לסגור את הגמרא בשעה שצריכים לעזור ליהודי מר נפש, הן בדיבור והן במעשה... על כל פנים לעודדו, לחזקו ולהחיות את נפשו..."

.08

פתח לנו דלת

נקישות נשמעו על דלת הבית. אחד הילדים הצעירים ניגש לפתוח, וכמנהג חלק מהאנושות, הוא פתח את הדלת רק כדי טפח וטפחיים. אביו, הלא הוא מרן הגאון רבי מיכל יהודה לפקוביץ' זצוק"ל הבחין בדבר ומיהר למסור לבנו תוכחת אוהבת. באומריו: "אין זה מן הכבוד לזולת לנהוג כן. כשמאן-דהו נוקש בדלת ופותחים אותה, לא פותחים אותה כדי חרך צר, אלא פותחים אותה לרווחה בלבביות. במאור פנים. כדי שהלה ירגיש שהוא רצוי אצלנו וכל כולנו פנויים לעמוד לימינו ולסייעו בעניין אותו הוא מבקש."

.09

תרומה משולשת

'משולח' כלשהו נכנס אל כ"ק מרן אדמו"ר מסקולען זי"ע וביקש נדבה.

הרבי - מגדולי בעלי הצדקה שבדור - לא שאל מאומה, אלא שלף לאלתר 500 דולרים והעניק לו.

וירא ה'משולח' כי טוב וכעבור חצי שעה הוא חזר שוב, הפעם עם תלבושת אחרת. הוא שוב נכנס, ושוב קיבל. כאשר הופיע בפעם השלישית, עם כובע אחר, ושוב קיבל 500 דולר. כבר נכנסו הגבאים ושאלו את הרבי, האם לא הבחין בכך? השיב הרבי:

"ודאי שהבחנת. אולם לא הערתי לו מאומה. רציתי לתת לו הרגשה טובה, שהוא 'הצליח' לעבוד עליי ולקבל תרומה משולשת"

.10

קוואטער

מנהג ישראל לכבד ב'קוואטער' (-הכנסת התינוק לברית המילה) למי שזקוק לישועת זרע של קיימא. תמה פעם כ"ק מרן אדמו"ר מסקולען זי"ע: "מה פשרו של מנהג זה, מה סגולה לישועה יש בהכנסת התינוק אל מעמד הברית?" הוא הקשה והוא תירץ:

"הסגולה בכך היא בעצם הדבר שהם באים ומשתתפים בפועל בשמחת ברית המילה אצל הידיד או הקרוב שזכה כעת לבן זכר. ועל ידי שששים ושמיים בשמחתו של ישראל, בשמחת הזולת - זוכים לישועות גדולות ונשגבות." ללמדנו עד כמה כוחה של השמחה בשמחת האחר - - -

.11

אהבת שיכורים

כך התבטא הרבי הקדוש רבי משה לייב מסאסוב זי"ע: מידת 'אהבת חברים' עד היכן. למדתי משני שיכורים ערלים. שמעתי פעם שני שיכורים גויים משוחחים. שאל האחד את חברו: "האם אתה אוהב אותי?" והשני השיב בחיוב "ודאי. אתה חבר כמו אח ממש". הוסיף הראשון והציב מכשול, בשאלו: "אם אתה אוהב אותי. האם תוכל להגיד לי איפה כואב לי עכשיו?" והיה רבי משה לייב מסיים: "מכאן למדתי מהי 'אהבת ישראל'. שיוכל היהודי להרגיש היכן כואב לזולתו. להיות ער אליו ולמכאוביו."

.12

אונאה

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: ייסורים בלתי סבילים ייסרו את הגאון רבי חיים פרידלנדר זצוק"ל המשגיח דפוניבז'. הוא סבל מהמחלה הנוראה בשיניו ותחלואיו הטרידו את שלוות חייו. וביום מהימים מבחין אחד התלמידים שהמשגיח, העומד לקראת צאתו מחדרו אל מסדרונות הישיבה, ניצב מול המראה ומחייך.

תמה התלמיד, תורה היא והוא ביקש ללמוד: התייצבות זו מול הראי, למה היא נועדה?
הסבירו המשגיח המיוסר:

"כתוב בספר 'יראים': **כשם שיש אונאה בדברים - כך יש אונאה בפנים רעות**. כשאדם מסתובב בין אנשים ופניו רעות, הוא עובר על 'לא תונו איש את עמיתו', כי מצב הרוח שהוא משדר, מקניט את רואיו. אני שסובל מהמחלה הנוראה בפי, עומד מול המראה ומנסה להשוות לפניי מראה מחייך ומאיר ולוודא שחלילה איני יוצא מהחדר כשפניי רעות, בעקבות המחלה..."

.13

שתי פרוסתו עוגה

יהודי הגיע יחד עם בנו, בר המצווה, להנחת תפילין אצל הרה"ק ה'אמרי חיים' מויוז'ניץ זי"ע. אותו יהודי לא היה מהמדקדקים בקלה ובחמורה. הרבי האיר לו פנים כדרכו והניח תפילין לבנו. כשהסתיימה התפילה, שלף אבי הבן מתרמילו בקבוק ליקר ומגשי עוגה.

החסידיים ראו ונבוכו. ברור להם שאי אפשר לסמוך על אבי הבן בהלכות כשרות, ומאידיך, אם לא יטעמו מהפרוסות הנכבדות המונחות לפניהם, הוא עלול להיפגע. המתינו לראות כיצד ינהג רבם.

ה'אמרי חיים' ראה והבין, ניגש אל השולחן, ופנה אל החסידיים בהפטירו: "גם אני נוהג כמותכם שלא לאכול בין 'תפילין דרש"י' לבין 'תפילין דרבנו תם'..." הוא צרר שתי פרוסות עוגה בתוך מפית והגיש למשמש, בציינו: "הנח לי זאת בחדרי, על שולחני". מיהרו אף החסידיים הנוכחים לנהוג כן, איש-איש צרר פרוסת עוגה ונטלו עמו.

.14

מטרת החיים

בליובאוויטש של מעלה, שמורה אמרה נוקבת ומעוררת אשר התקבלה, איש מפי איש, קדוש מפי קדוש, בשמו של אור שבעת הימים, מרנא הבעל שם טוב הקדוש זי"ע.

וכך הכריז הבעש"ט בעת שתלמידיו הקדושים הקיפוהו, במעז'יבוז' של מעלה:

"דעו לכם יהודים יקרים. יהודי יורד לעולם הזה וחי כאן את חייו, משך שבעים או שמונים שנה. וזאת, בשביל שיעשה, ולו פעם אחת, טובה ליהודי אחר, בגשמיות ובפרט ברוחניות".

ואילו הרה"ק רבי מרדכי מנעשכ"ז זי"ע היה אומר: "יום שלא עושים בו טובה ליהודי אחר - אינו נחשב".

.15

לא להזיז אחרים

הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצוק"ל, מראשי ישיבת טשעבין הבחין פעם בנכדיו הילדים, המשחקים בצוותא במשחק 'דוקים'

- בו שופכים בערמה מקלות עץ משוננים וכל ילד בתורו צריך להצליח להוציא מקלות מתוך הערמה, מבלי שהמקל ייגע במקלות האחרים ויזיז אותם.

פנה הגאון אל נכדיו בחיך:

"יודעים אתם ילדים, מה אפשר ללמוד ממשחק זה? שגם כשנמצאים הרבה ילדים או מבוגרים יחד וצפוף מאד, עדיין אפשר ללמוד להסתדר בלי להזיז ולדחוף את האחר!"

.16

שלא להשבית את הנעימה

מקורב היה מרן הגרא"מ שך זצוק"ל אל דודו הגדול, הגה"ק רבי איסר זלמן מלצר זצוק"ל מהמאורות הגדולים בירושלים של מעלה. פעמים רבות היה מתלווה אל דודו בשובו מהישיבה בה הרביץ תורה לתלמידיו הרמים, אל מעונו.

באותו היום הבחין הרב שך בדודו הגדול שמטפס את המדרגות העולות אל ביתו אולם מהר מאד חוזר ויורד מטה. כעבור דקות אחדות שוב עלה הגאון ושוב ירד והמתין. ושוב עלה וירד בחזרה. ניגש מרן הרב שך אל דודו הנשגב ושאל: "רבי, מדוע אין הרבי נכנס הביתה?"

מענהו של רבי איסר זלמן צדיקא, היה מרטיט:

"בשעה זו מצויה בבית עוזרת ניקיון המסייעת לרבנית לנקות ולסדר. עוזרת זו אלמנה היא ומכך היא מתפרנסת. כשהגעתי אל פתח הבית, שמעתי שהיא מזמרת בקולה. ידעתי אפוא שברגע בו אכנס אל הבית, היא תהיה מוכרחת להפסיק את שירתה. וכי מסוגל אני לגזול ממנה את רגעי הנחת והזמרה הללו? לכן ממתין אני כאן ומדי פעם מטפס לראות האם עודנה שרה והאם כבר אוכל להיכנס אל ביתי וחדר לימודי".

.17

השלט המחריד

חרד היה הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע שלא לדבר סרה באף יהודי ותדיר מצא לימוד זכות על כל אחד מישראל.

כאשר שמע פעם שמרננים על פורק עול שפתח מסעדת טריפה, ולא עוד, אלא שתלה שלט מתנוסס עם הכיתוב: "כאן מוכרים בשר חזיר", רחמנא לשיזבן. והיו מזכירים את אותו חוטא לשמצה. עדיין מצא הרבי לימוד זכות על אותו יהודי, בציינו: "לבטח לטובה כוונתו בשלט זה, ברצותו שלא ייכשלו יהודים שומרי תורה ומצוות ולא ייכנסו לאכול בחנות, להיגעל בשוגג במאכלות אסורות, חלילה".

.18

להחליף את הקפה

אתמול כתבנו על זהירותו של הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע שלא לדבר סרה על אף יהודי. והנה פנינה נאה, מאוצרות גיליון 'פלאי התורה':

"אנשים מוסמכים העירו לי שבעל חנות הפלאפל אינו מקפיד על תרומות ומעשרות כדין. אולם איני רוצה חלילה לפגוע בו ובפרנסתו. לכן אני מקפיד להיכנס לכאן ולקנות מנה פלאפל כשאני מבקש ממני שימלא לי 'הרבה ירקות'. בצאתי, אני מפריש את הירקות כתרומות ומעשרות, כדי להציל יהודים וכדי להציל את בעל החנות מבושה וכלימה".

.22

לחשוב על הזולת

מאן-דהו שהה פעם ב'יחידות' בחדרו הקדוש של כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע. בתוך הדברים שאלו הרבי שאלה מעניינת: "הלא ידוע שהצד הימני הוא הצד הטוב והנכון, להיפך מצד שמאל. מתבקש היה אפוא שהלב, האיבר החשוב והחיוני, מרכז החיים ממש, יהיה ממוקם בצד הימני של גוף האדם. אולם לא. מיקום הלב הוא בצד שמאל. מדוע ולמה?" הרבי שאל. הרבי גם השיב.

ותשובתו זו צריכה לחדור למוחנו עדי עומק:

"הלב אכן ממוקם בצד הימני. לא שלנו אלא של העומד מולנו. כשאנו ניצבים מול הזולת, הלב שלנו נמצא בצדו הימני של זולתנו. וזאת למה? כי לא נברא הלב כי אם לחשוב על האחר, לחשוב מחשבות על מנת להיטיב לזולת. ולכן, מאחר ותפקיד הלב הוא לחשוב על השני - ממוקם הוא ב'צד ימין' של אותו 'שני'..."

.23

"סע לאט!"

לאחר השתתפותו כסנדק בעיר רחובות, נכנס מרן החזון איש זי"ע לרכבו. בעודו יושב - עברו לפניו בסך תושבי המקום, איש-איש ומצוקותיו, איש-איש ולבטיו. לפתע חש ה'חזון איש' בכאב המפלח את גופו. המקורבים נזעקו בחשש ומיהרו להזמין את רופאו שימתין במעונו שבבני-ברק.

נוצר הכרח לצאת לדרך מיידית. מרחובות לבני-ברק.

הופסקה 'קבלת הקהל' והנהג יצא לדרך. לא לפני שהוא שומע את בקשתו של הגאון המיוסר:
"עד שאתה מגיע לסוף הרחוב, תיסע לאט ממש. אל תמהר עדיין. כדי שהיהודים שנשארו, במצוקותיהם וכאב ליבם, לא ירגישו שאני בורח מהם וליבם יכאב..."

.24

כניו של הרבי

כאשר נודע לרבי הקדוש רבי ישעיה מקרעסטיר זי"ע על כך שבנו נפל למיטת חוליו והוא סובל ייסורים, ראו על פניו צער גדול מאד עד שהיה ממרר בבכי תמרורים. כאשר ראה עד היכן מגיע צערו של הצדיק, נכנס אליו החסיד וניסה לדבר על ליבו הטהור שהמצב אינו גרוע בכלל והחולי אינו כה קשה עד שבודאי יעזור השי"ת והבן ייצא מידי חולי ומכאוב.

מעשה בבעל אולם שהחסידיים סיכמו לשכור את היכלו לתפילות הימים הנוראים. ברגע האחרון - ביטל הלה את ההסכם. נכנסו המשמשים לספר לרבי על ההתפתחות ואחד מהם התבטא בגנות כלפי אותו בעל אולם שהוא, כביכול, שקרן שאינו עומד בדיבורו. נחרד הרבי עד מאד וציווהו שיחזור בו מדיבוריו ויאמר שלוש פעמים 'חזורני בי'.

ולא עוד, אלא אף את כוס הקפה שהיתה מונחת לפניו, הורה לסלק ולהחליף בקפה חדש, בציינו: "קפה ששמע דברי גנאי על יהודים - אין ראוי לשתותו!"

.19

מצות מכונה!?

קפידה נוראה הקפיד הרה"ק רבי שלומק'ה מזוועהיל זי"ע נגד השימוש במצות מכונה בפסח. ובכל זאת, כשהתיישב פעם לצדו, באחד מימי הפסח, אורח מהאורחים הרבים ולמודי תלאות הנפש שהסבו על שולחנו, והלה הוציא מצקלונו מצות מכונה ואכל בקול רעש גדול; לא הסכים הרבי שיעירו לו, חלילה.

בציינו באוזני נכדו, כ"ק מרן אדמו"ר מזוועהיל זי"ע:

"כשנגיע לשמים לא ישאלו אותנו אילו מצות אכלנו או באיזה עובי 'גארטל' חגרנו. ישאלו ויתבעו אותנו: 'האם פגעת פעם ביהודי, אם לא?'

.20

פרשיית ניקסון

היה זה בימים בהם עוד התגורר כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב זי"ע בארה"ב.

בליל הסדר, הלילה הקדוש והנשגב בו היה הרבי שרוי בעולמות גבוהים. הלילה היחיד בשנה בו לא הצליח להסתיר את מדרגותיו הגבוהות. באותו לילה הסבו על שולחנו גם אורחים מזדמנים. אחד מהם, שוחר פוליטיקה, נענה בעיצומה של ההגדה והחל מדבר על 'ניקסון' ועל הפרשייה שהסעירה את אמריקה באותם ימים.

כולם נחרדו!

רק הרבי, באיפוק על-טבעי, הבחין שהלה הסמיק מהחרדה שייצר. הוא זימן אותו אליו ומשך עשרים דקות - בעיצומו של ליל התקדש החג - דיבר אתו על 'ניקסון' ועל 'הפרשייה', עד ששבה אליו רוחו.

.21

אדמו"ר בחנות פלאפל

סיפר הרב בעריש הכהן טורנהיים שליט"א:

אבי מורי הבחין בכ"ק מרן אדמו"ר מסטראפקוב זי"ע העומד ליד דוכן פלאפל באחת השכונות החרדיות בירושלים ומזמין לעצמו... מנה פלאפל. המחזה היה מוזר והוא שאל את הרבי: "מה לאדמו"ר בדוכן פלאפל. הלא דבר הוא".

גילה לו הרבי כממתיק סוד:

שמע הרה"ק רבי ישע"לע זי"ע ואמר:

"לא על בני אני בוכה, כי אם על עצמי. על מצבי הרעוע בעבודת הבורא ובאהבת ישראל. הנה כבר חשבתי לעצמי שזכיתי להשיג קורטוב של מידת אהבת ישראל, כאשר בשעה שנכנסים אליי ומזכירים שמו של חולה, אני מצטער בעצמי צער אמיתי משל היה חולה בתוך ביתי. ועתה אני נוכח לראות שכאשר הודיעוני על בני שחלה, אני מרגיש צער גדול יותר ממה שאני מרגיש כאשר מזכירים לפני יהודי אחר. ועל זה אני בוכה וגם בוכה".

.25

באמצע ה'שבעה'

כך מספר הרה"ג רבי משה בויאר שליט"א על הימים בהם זכה לעמוד לימינו של הגה"צ רבי אריה שכטר זצוק"ל: כשהגעתי לנחם אותו באחת הפעמים שישב 'שבעה', הוא ביקש ממני לקחתו לביתו. הסעתי אותו, הגענו לביתו וסייעתי בידו לצאת מהמכוננית. השתאיתי לראות תור ארוך של אנשים ממתנים בפתח ביתו. כעת. בתוך ימי ה'שבעה'. מסתבר שהוא מתעתד להתיישב לקבל קהל. הוא אכן התיישב, על הרצפה, והתחיל לקבל קהל לעצה ולברכה. נוכח תמיהתי, הוא טען: "מה היהודים האלה צריכים לסבול בגלל שאני יושב 'שבעה'? אם יש כאן הורים שיש להם וויכוח מהותי לגבי הילדה שלהם, הם צריכים להמשיך ולריב רק כי אני יושב ומקבל תנחומים? אנשים צריכים להמשיך להתבוסס בבעיות ובלבטים שלהם רק כי אני צריך לשבת 'שבעה'?"

.26

אנחות מיוסרות

המתין פעם הסבא מסלבודקא, הגה"צ רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל, בחדר ההמתנה שלפני קליניקת הרופא במחוז מגוריו. בחדר שהה חולה כלשהו, בלתי מוכר, שעבר טיפול רפואי מכאיב וקול אנחותיו המיוסרות נשמע היטב אל מחוץ לחדר. הסבא מסלבודקא שמע ונפשו נחרדה: בן ישראל בצער! הוא נעמד לאלתר והחל שופך דמעות בתפילה רותחת לרפואת החולה אותו לא הכיר ולא ידע. הוא היה אומר:

"כדי לזכות למידת 'אהבת ישראל', אין פתרון אחר מלבד להתפלל. ותפילה זאת - מתקבלת תיכף ומיד ללא כל שהות!"

.27

תשובת הנער

עלם צעיר היה הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקווירא זי"ע, כאשר חסיד מבוגר שאל אותו: "תגיד נא בחור צדיק. האם אתה מתכוון לכהן כרב עיר וכדיין דינים כאשר יגיעו הימים?" השיבו הנער הצעיר, שכבר אז נודע בקדושתו הנשגבה: "לא ולא. הלא נאמר בפרקי אבות, הוראה לדיין: כשיהיו בעלי

הדין עומדים לפניך, יהיו בעיניך כרשעים. ואני איני מסוגל לעשות אף יהודי בעיניי לרשע, ולו לשעה אחת קלה..".

.28

יו"דים בנוסח לעלוב

לעלוב של מעלה. היכלו של אוהב ישראל, הרה"ק רבי דוד לעלוב'ער זי"ע.

החסידים העומדים מסביב מטים אוזן כאפרכסת לשמוע את דיבורי הקודש היוצאים מפי רבם. ורבם הקדוש משמיעם יסוד גדול שבתורה:

"אם נעמיד שתי יודי"ן זה על גב זה (שתי אותיות יו"ד, ומשמע גם: שני יהודים) - ייווצר סימן פיסוק המפסיק ומפריד. כי כשיהודי אחד חש גבוה מעל חברו, הוא גורם לפירוד בעליונים ובתחתונים. ומאידיך, כששתי יודי"ן צמודות זו לזו, הן מרכיבות את כינוי שם ה' - ללמדך כוחם של יהודים הצמודים יחדיו ונוהגים כבוד זה בזה".

.29

קדמה לתורה

כאשר ישב הרה"ק רבי אהרן צבי מביאלא זי"ע (יומא דהילולא ביו"ט שני של שבועות) בשולחנו הטהור ופתח את פה קדשו באמרות קודש, שררה במקום צפיפות עצומה מצד החסידים שנדחקו לשמוע דברי אלוקים חיים.

בראות הרבי את הלחץ והדחק הגדול, פתח והבהיר:

"נאמר: 'דרך ארץ קדמה לתורה'. ללמדנו שלפני החשיבות של ההקשבה ל'דברי תורה', צריכה קודם להיות דרך ארץ מתוך התחשבות האחד בזולת. לא לדחוף את השני כדי לקנות קניין של דברי תורה".

.30

צדקה ותוצאותיה

במוצאי יום הקדוש גילה רבי לוי יצחק קדישא את אשר נלחם בשטן המשטין בעיצומו של יום.

טענה קשה העלה השטן על משוא פנים שנוהג הקב"ה כביכול בבניו ומפליא בין שכר מצווה לעונש עוון. "כשיהודי עושה מצווה, מחשבים לו לשכרו את כל תוצאותיה. אם העניק יהודי כסף לצדקה, הוא לא יקבל שכר רק על מצוות הצדקה עצמה אלא גם על כל מה שנולד מהצדקה, אם הנזקק שקיבל את הצדקה קנה עם הכסף אוכל ובגדים לילדיו וכך הם יכלו ללמוד תורה - גם זכות התורה נזקפת לסך זכויותיו. ואילו כשיהודי עובר עברה, לא מחייבים אותו כי אם על העברה בלבד. אם גזל מחברו ממון, יענישוהו על עצם הגזלה אבל לא על כך שהגזל לא יכול היה לקנות לילדיו אוכל וביגוד וממילא נגרם להם ביטול תורה. מדוע זה?"

מיד נעשה רעש בשמים והמתינו למי שיוכל להשיב לו תשובה אחת אפים.

הפנו כולם עיניהם אל רבי לוי יצחק אשר עד מהרה פתח ואמר:

"ודאי שיש חילוק. כי כשיהודי מעניק מכספו לצדקה, הוא מחשב על כל המצוות שתצאנה מאותה צדקה. הוא רוצה ומשתוקק שכספו יחיה את נפש הנוקק ויעניק לבניו אפשרות ללמוד, וכן על זו הדרך. ברם, כשיהודי עובר עברה, בלית ברירה הוא עושה את זה. הוא גוזל כי הוא זקוק למעות, אבל לרגע אחד הוא לא מתכוון לגרום לחברו עוגמת נפש ולעשוק מילדיו לחם ובגדים. לכן מדין הוא שהעושה מצווה יקבל שכר על כל תוצאותיה והעובר עברה, לא עלינו, ייענש על עצם מעשה העברה עצמה, ותו לא".

31.

הגנרל והחייל

הסיפור הבא מלמד אותנו אמנם על דרכה של ענווה, אבל גם על דרכו של כבוד הזולת ודרך תגובה מעודדת לכל יהודי: מעשה בשני מאורותיה של העיר וילנה, רבי שאול רב העיר, ורבי שרגא פייבוש, מגיד המישרים, אשר צעדו יחדיו ברחובה של עיר ושוחחו ביניהם בדברים העומדים ברומו של עולם. בתוך הדברים שוחחו אודות המקובל שצדיקים אשר חיו עמנו בעולם הזה בדורנו, הם, בעלותם השמימה, מתמנים להיות הדיינים ב'בית דין של מעלה' והם ידונו אותנו, בני דורם. יהודי שפסע בסמוך לשני הצדיקים ושמע את דבריהם, התערב בשיחתם וביקש:

"אם כן, אתם, גדולי הדור, תדונו אותי כבר אתה! כעת, כאן, בעולם הזה!"

רבי שאול פנה אל היהודי והמשיל לו:

בעיצומו של יום הלימודים בתלמוד-תורה, יוצאים הילדים להשתובב ב'הפסקה', והם משחקים 'משחק מלחמה', אחד הילדים הוא הגנרל וחבריו הם החיילים הסרים למשמעותו. עם תום ההפסקה, מסיימים הילדים את המשחק והם חוזרים לכיתה, גם ה'גנרל' וגם ה'חייל' יושבים כעת שווה בשווה לפני המלמד. בעיני המלמד לא קיימים חוקי המשחק ויכול להיות שבעיניו, אותו ילד שהיה 'חייל זוטר' במשחק, הוא המעולה שבין התלמידים, ודווקא אותו 'גנרל' של ההספקה, אינו אלא תלמיד פחות נחשב.

חתם רבי שאול את דבריו בענוותנות:

"כאן בעולם הזה נדמה לך שאני ורבי שרגא פייבוש ה'גנרלים' ואילו אתה 'סתם חייל פשוט'. אבל לא כן בעולם העליון, שם 'עליונים למטה ותחתונים למעלה'. יכול להיות שכאשר המשחק כאן בעולם הזה ייגמר ואנחנו נעלה לשם, אל חיי האמת, נראה שדווקא אנחנו אין אנו אלא חיילים פשוטים ודווקא אתה תהיה הגנרל הגדול בך יבחר הקב"ה לשבת בבית הדין של מעלה. ומי יודע, אולי דווקא אתה תהיה זה שישפוט אותנו שם, לעילא ולעילא..."

32.

שלום עליכם

סיפור מסופר על ביקורו של הגה"צ רבי דניאל פריש זצוק"ל בעל 'מתוק מדבש', בהיותו בשחר שנות אברכותו, בעיר אנטוורפן. בהיותו שם נכנס להתפלל שחרית בבית מדרשו של הרה"ק רבי איציק'ל מפשעווארסק ז"ע. הציבור ישב באותה השעה והתכונן לקראת התפילה ואברך אחד - לאחר מכן התברר לו שהיה זה לא אחר מאשר חתן הרבי, הרה"ק רבי יענק'לע מפשעווארסק ז"ע - ניגש אל כל אחד מהאורחים וקיבל את פניו בחמימות ב'שלום עליכם' לבבי. רבי דניאל שראה את הדבר, היטב חרה לו. וכי נכון לאחל 'שלום עליכם' ולקבל אורחים לפני התפילה.

כשהגיע תורו של רבי דניאל לקבל את ה'שלום עליכם' הלבבי מהרבי הקדוש רבי יענק'לה ז"ע, הוא פנה אליו בתרעומת על כך שלפי ההלכה בעייתי להגיד 'שלום עליכם' קודם התפילה. ורבי יענק'לה ז"ע השיבו: "אברך. עוד מעט קט הולכים להתפלל וקודם התפילה אגיד, כתיקונו של האריז"ל: הריני מקבל עליי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך. וכי חושב אתה שמדובר בלחש שלוחשים? אני צריך לקיים בפועל, בלב ובנפש מצוות ואהבת לרעך כמוך".

והנה, חלקו האחרון של הסיפור, בגרסה נוספת:

"רבי דניאל התרעם על נתינת 'שלום עליכם' קודם התפילה, כאשר בהלכה כתוב שלא לעשות כן. ורבי יענק'לה השיבו במאור פנים: מה שמובא להלכה שלא לשאול בשלום חברו קודם התפילה, הכוונה ל'קאלטן שלום עליכם' (-שלום עליכם קר, רשמי ובלתי-לבבי), זה אכן אסור בתכלית האיסור קודם התפילה. אבל אני איני מקדם אותך אלא ב'שלום עליכם' חם ולבבי מתוך אהבת ישראל!"

33.

לא לעקוף

נספר על מרן הגאון רבי יהודה צדקה זצוק"ל שנוהר זהירות אפופת חרדה, שלא לעקוף חלילה את התור, בהיותו מייקר את זמנו של הזולת ונבעת מלגזול זמן. משום כך אופייני היה לראות את הגאון ניצב ועומד בתור, כשהוא מתעקש עם המתעקשים שחפצים לוותר לו על מקומם. בספר 'וזאת ליהודה' מסופר שהיו תקופות בהן הירבה לבקר במרפאה השכונתית, למען בריאותו. תיכף כשהיה נכנס, היו כל הנוכחים מתמלאים בהדר תורני ובחרדת קודש. כשהרופא היה מבחין בו, היה ממהר לבקש ממנו לעקוף את התור ולהיכנס ללא כל שהות. גם הממתינים כולם ענו ואמרו, בכל פעם מחדש, שהם מוותרים בחפץ לב על מקומם.

אולם הגאון זצוק"ל לא ניאות לדלג על תורו.

הוא התעקש. בכל פעם מחדש. להמתין ולהמתין עד בוא תורו. הוא הסביר זאת פעם: "גם אם אנשים אומרים שהם מוותרים, מאן יימר שהם אכן מוותרים בלב שלם, ושמה בעוקפי את התור, אכשל בנדנדוד של איסור גזל זמן".

לכבוד התנא האלקי: שירי ל"ג בעומר

פיוט בר יוחאי

בר יוחאי, נמשחת אשך, שמן ששון מחברך:

בר יוחאי, שמן משחת קדש, נמשחת ממדת הקדש, נשאת ציץ
נזר הקדש, חבוש על ראשך פאךך: בר יוחאי...

בר יוחאי, מושב טוב ישבתך, יום נסתך, יום אשר ברחתך, במערת
צורים שעמדתך, שם קנית הודך והדרך: בר יוחאי...

בר יוחאי, עצי שטים עומדים, למודי יי הם לומדים, אור מפלא
אור היקוד הם יוקדים, הלא המה יורה מורךך: בר יוחאי...

בר יוחאי, ולשדה תפוחים, עלית ללקוט בו מרקחים, סוד
תורה כצצים ופרחים, נעשה אדם נאמר בעבורך: בר יוחאי...

בר יוחאי, נאזרת בגבורה, ובמלחמת אש דת השערה, וחרב
הוצאת מתערה, שלפת נגד צורךך: בר יוחאי...

בר יוחאי, למקום אבני שיש, הגעת לפני אריה ליש, גם גלת
כותרת על עיש, תשוךי ומי ישורך: בר יוחאי...

בר יוחאי, בקדש הקדשים, קו ירוק מחדש חדשים, שבע
שבתות סוד חמישים, קשרת קשרי ש"ן קשרךך: בר יוחאי...

בר יוחאי, יו"ד חכמה קדומה, השקפת לכבודו פנימה, ל"ב
נתיבות ראשית תרומה, את כרוב ממשח זיו, אורךך: בר יוחאי...

בר יוחאי, אור מפלא רום מעלה, יראת מלהביט כי רב לה,
תעלומה ואין קורא לה, נמת עין לא תשוךךך: בר יוחאי...

בר יוחאי, אשרי יולדתך, אשרי העם הם לומדך, ואשרי
העומדים על סודך, לבושי חשן תמיה ואורךך: בר יוחאי...

הפיוט שהתקבל בכל קהילות ישראל

המקובל רבי שמעון לביא, הוא אשר חיבר את הפיוט, והוא
התקבל באהבה בקרב כל קהילות ישראל. מדובר בפיוט גבוה
מעל גבוה, העסוק בעשר הספירות הקדושות, ואשר טמונים בו
רזי עולם, מספירה לספירה.

על פי המסורת, רבי שמעון בן לביא גורש מספרד בהיותו ילד,
על ידי המלך פרננדו והמלכה המרשעת איזבלה. משפחתו הגיעה
לפאס שבאפריקה הצפונית. הילד שמעון בן לביא עלה והתעלה
בתורת הנגלה והנסתר, עד שהתעלה לאילן רב פארות.

בספרו "שם הגדולים" מביא החיד"א שרבי שמעון בן לביא
יצא מביתו שבפאס במרוקו כדי לעלות לארץ ישראל, אך בעוברו
דרך טריפולי שבלוב, ראה את מצבם הרוחני של בני המקום,
שאינם יודעים להתפלל ולברך כהלכה, והחליט שיותר חשוב
שיישאר בטריפולי, כדי לחנך את התושבים לתורה, לתפילה
ולברכות כתיקונן, מאשר לנסוע לארץ הקודש.

יהודי טריפולי היו שארית הפליטה מכיבוש שלוחי מלך ספרד
פרדיננד, שהגיעו לטריפולי באוניות מלחמה וכבשו אותם. רבי
שמעון השקיע את כל כולו לטיפוח הקהילה היהודית בלוב,
והעלה אותה על דרך המלך.

בספא "הגיד מרדכי" (לרבי מרדכי הכהן) מספר שרבי שמעון
בן לביא היה, מלבד גדלותו בתורה ובתורת הנסתר, גם מומחה
בחכמת התכנה והאסטרונומיה ושימש כרופאו האישי של מושל
טריפולי יחיה פאשה. הוא היה נודע בין חוגי הממשל בטריפולי,
וכל שרי הממשלה כיבדוהו והעריצוהו.

רבי שמעון לביא חיבר את הפיוט "בר יוחאי נמשחת אשריך",
והותיר את חותמו בפיוט: בכל בית, מלבד הבית הראשון והבית
האחרון, לאחר הפתיח "בר יוחאי", מופיעה אחת מאותיות שמו
לפי הסדר.

למרות מעלתו הגדולה של הפיוט ומילותיו הנסתרות, התקבל
הפיוט בכל קהילות ישראל ברוב אהדה וברכה. בקהילות תימן
ופרס הפיוט מהווה חלק מזמירות השבת; בקהילת פרס נוהגים
לשיר בל"ג בעומר את הפיוט כשהוא מתורגם לפרסית; בקהילות
לוב ותוניס נוהגים לשיר את הפיוט בכל שבת, חג ומועד, ואף
בשמחות יהודית כגון ברית מילה, בר מצווה וחתונה;

בקרב חלק מקהילות גאורגיה נוהגים לשיר את הפיוט בסיום
תפילת ערבית של שבת, ובל"ג בעומר לפני תפילת ערבית;
בתקופת תלמידי האריז"ל, נכלל הפיוט כחלק מתפילת
"קבלת שבת". בצפת ובמירון נוהגים לשיר את השיר גם בכל
בתי הכנסיות של האשכנזים לפני אמירת "כגוונא" לפני מעריב
שביליל שבת, ובכל ערי ישראל נוהגים האשכנזים לשוררו בליל
שבת שלפני ל"ג בעומר.

הסגולה הטמונה באמירת הפיוט

על השיר כתבו "יש בו סגולה נפלאה להארת הנשמה, כי האותיות מחכימות, והוא מיוסד ומסודר דרך המעלות, סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, למעלה למעלה, עד לראש כל הכתרים".

ביאור הפיוט

"בר יוחאי, נמשחת אשך, שמן ששון מחברך" - אשריך שנתגדלת לגלות את סודות התורה - יותר מחברך.

"שמן משחת קדש, נמשחת ממדת הקדש" - נתגדלת בחכמת הנסתר הקדושה, ושרתה על ראשך רוח הקודש.

"מושב טוב ישבת" - למושב טוב זכית ביום שברחת, למערה החקוקה בצור ששם קנית את מעלתך.

"עצי שטים עומדים" - זכות תורתך עומדת לעד כעצי השיטים של המשכן, את לימודי סודות הכלולות בשם הוי"ה למדת עם החברים, שאורם מופלא, אותם קיבלת מרבותיך.

"ולשדה תפוחים, עלית ללקוט בו מרקחים" - עלית ללקוט פירות מפרד"ס התורה, את סודות התורה, ועליך אמר הקב"ה "נעשה אדם".

"נאזרת בגבורה, ובמלחמת אש דת השערה" - חגרת עצמך בגבורה במלחמת התורה, ושלפת את חרבך להוקיע את מלכות רומי הרשעה.

"למקום אבני שיש, הגעת לפני אריה ליש" - למקום גבוה ביותר הגעת בהשגותיך, גם את סודות מערכת הכוכבים השגת מה שאף אחד לא השיג.

"בקדש הקדשים, קו ירוק מחדש חדשים" - השגת את סוד קודש הקדשים שלמעלה, את סוד גוון הירוק המתחדש תמיד, עד חמישים שערי בינה הגעת, סוד קשר של תפילין.

"יו"ד חכמה קדומה, השקפת לכבודו פנימה" - השקפת אל תוך סוד ה"יוד" שבשם הוי"ה המרמזת על חכמה, את שלשים ושתים שבי"ל החכמה הארת באור חכמתך.

"אור מפלא רום מעלה, יראת מלהביט כי רב לה" - כשהגעת לאור עליון מכוסה, יראת להביט כי גדולה היא, כי היא נעלמת ונקראת "אין", עליה אמר הכתוב: "עין לא ראתה".

"אשרי יולדתך, אשרי העם הם לומדך" - אשרי יולדתך - מאושרת היא יולדתך, ומאושרים הם לומדי דבריך, ומאושרים יותר אלו המשיגים את סודותיך, המאירים את עיניהם כאורים ותומים.

פיוט "ואמרתם כה לחי"

חיברו רבינו יוסף חיים מבגדאד, מרן ה"בן איש חי",

ואמרתם כה לחי, רבי שמעון בר-יוחאי:

איש אלקים קדוש הוא, אשרי עין ראתהו, לב חכם ישפיל פיהו, אדוננו בר יוחאי:

ברוך הוא מפי עליון, קדוש הוא מהריון, מאור גליל העליון, אדוננו בר יוחאי:

גבור ואיש מלחמה, בדת תורה תמימה, מלא מדע וחכמה, אדוננו בר יוחאי:

דרש כל תעלומות, בעז ותעצומות, עלה מעלות רמות, אדוננו בר יוחאי:

הוחבא בתוך מערה, מפני הגזרה, שם למד סתרי תורה, אדוננו בר יוחאי:

ושם נברא מעין לו, וחרוב למאכלו, מה טוב חלקו וחבלו, אדוננו בר יוחאי:

זכר צדיק לברכה, דין ריכא ובר ריכא, זכה רבים וזכה, אדוננו בר יוחאי:

חדש כמה הלכות, הם במשנה ערוכות, זה המרגיז ממלכות, אדוננו בר יוחאי:

טהר את עיר טבריה, עשה אותה נקיה, הודו לו משמיא, אדוננו בר יוחאי:

ידע כל הנסתרות, דבריו עושים פרות, בטל כמה גזרות, אדוננו בר יוחאי:

כל-ימיו אשר חיה, אות הקשת לא נהיה, כי הוא אות עולם הקיה, אדוננו בר יוחאי:

לכל-ישראל האיר בסוד תורת הבהיר, כאור החמה מזוהיר, אדוננו בר יוחאי:

מקום בחר בשמיא, עם הנביא אחיה, זה מבני עליה, אדוננו בר יוחאי:

נחמד מאד למעלה, זכה ליקר וגדלה, כתר עליון לו נגלה, אדוננו בר יוחאי:

סיני סיני לו נקרא, ארי שבחבורה, ממנו תצא תורה, אדוננו בר יוחאי:

עשה שבעים תקונים, יקרים מפנינים, בם תקן העליונים. אדוננו בר יוחאי:

חוס ורחם נא עלינו, בהלולא דבר יוחאי: חמל עלינו ועל
עוללינו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

טוב ומיטיב הדרש לנו, בהלולא דבר יוחאי: טובך וחסדך עלינו,
בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

ידבר עמים תחתנו, בהלולא דבר יוחאי: יהי ה' אלוקינו עמנו,
בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

פתר הילומים לראשינו, בהלולא דבר יוחאי: כבוד וקדר
תעטרנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

לשם ולתהלה תתננו, בהלולא דבר יוחאי: לחם חקנו הטריפנו,
בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

מלך רחמן רחם עלינו, בהלולא דבר יוחאי: מברכתך מלא
ידינו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

נאור ואדיר אל תשכחנו, בהלולא דבר יוחאי: נהלנו לציון
גורלנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

סוף וקץ לכל צרותנו, בהלולא דבר יוחאי: סלח נא לעווננו,
בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

עת רצון היום לנו, בהלולא דבר יוחאי: עזרנו אלקי ישענו,
בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

פתח לנו שערי רחמים לתפלתנו, בהלולא דבר יוחאי: פרנסה
ברוח תפרנסנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

צמיחת קרן לגואלנו, בהלולא דבר יוחאי: צדקה וחסד עשה
עמנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

קרע רע גזר דיננו, בהלולא דבר יוחאי: קומם קהל עדתנו,
בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

רצוננו לראות מלכנו, בהלולא דבר יוחאי: רפואה שלמה
תרפאנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

שכן כמאז באהלנו, בהלולא דבר יוחאי: שובה ה' את שביתנו,
בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

תעלנו בשמחה לארצנו, בהלולא דבר יוחאי: תבנה לנו
מקדשנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

פתח את פיו בחכמה, הוציא אור תעלומה, תקן זהרי חמה,
אדוננו בר יוחאי: ואמרתם

צדיק יסוד העולם, גלה מדרש הנעלם, יכול לפטור העולם,
אדוננו בר יוחאי: ואמרתם

קולו זמר עריצים, והכרית את הקוצים, והציל הלחוצים, אדוננו
בר יוחאי: ואמרתם

ראה פניו מאירים, בשבתו עם חברים, עת גלה סוד נסתרים,
אדוננו בר יוחאי: ואמרתם

שלום רב על משכבו, מה-יפיו ומה-טובו, דובר אמת בלבבו,
אדוננו בר יוחאי: ואמרתם

תורתו מגן לנו, היא מאירת עינינו, הוא זמליץ טוב עלינו,
אדוננו בר יוחאי: ואמרתם

פיוט אשרינו מה טוב חלקינו

ר' יוסף שפירא, צפת

אשרינו מה טוב חלקנו, בהלולא דבר יוחאי:

ומה נעים גורלנו, בזכות אדוננו בר יוחאי:

אב הרחמן שמע קולנו, בהלולא דבר יוחאי: אתה הוא מושיענו,
בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

במהרה יבוא ויגל לבנו, בהלולא דבר יוחאי: בן דוד יבוא
ויגאלנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

גלה כבוד מלכותך עלינו, בהלולא דבר יוחאי: גאלה שלמה
תגאלנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

דעה והשכל תבוננו, בהלולא דבר יוחאי: דור ישרים תברכנו,
בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

השב שכינתך לציון עירנו, בהלולא דבר יוחאי: היום תשמע
שועתנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

ותערב לפניה תפלתנו, בהלולא דבר יוחאי: ולציון בשובו יזכו
עינינו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

זכות אבות יגן עלינו, בהלולא דבר יוחאי: זה ה' קוינו ויושיענו,
בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו...

והנה, שנה אחת, סיפר מרן הגראי"ל זצ"ל,
זאב בגין קנה את כמות הביצים הנדרשת,
הוא כבר היה מוכן ומזומן לבשל אותן עבור
התהלוכה הגדולה לכבוד ל"ג בעומר, אבל
יומיים לפני ל"ג בעומר מת מלך פולין...

כשמרן הגראי"ל שטיינמן הסביר למה קיימו ילדי העיר בריסק את תהלוכת ל"ג בעומר ביום
שלמחרת, ואיך זה קשור לביצים הקשות שחילק אביו של ראש הממשלה...

יעקב א. לוסטיגמן

מספר הגר"ר משה סחייק, מעשה ששמע מפיו של רבן של
ישראל, מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל:

מרן הגראי"ל היה יליד העיר בריסק, בה גם גדל והתחנך. אביו
רבי נח צבי, היה אחד מהגבאים של הרב מבריסק, והגבאי הנוסף
היה ר' וולף בגין, שבנו מנחם ירד למרבה הצער מדרך אבותיו,
ולימים היה ראש ממשלת ישראל.

מרן זצ"ל היה מספר שבעירם היה מנהג, שכנראה היה נפוץ
בקהילות יהודיות נוספות, שביום ל"ג בעומר, היו עושים תהלוכה
גדולה וחגיגית בה נטלו חלק כל ילדי העיר.

כמובן שכשרוצים שכל הילדים יבואו, צריכים לחלק להם
איזשהו ממתק, אבל העוני שם בבריסק היה נורא ואיום.

אני רק אמחיש את העוני ואספר מעשה שאירע שנים רבות
לאחר מכן, כשמרן כבר היה כבן מאה, הייתי פעם בביתו בשעה
שאכל את ארוחת הערב שבאותה התקופה היתה מורכבת בעיקר
מכוס חלב...

מרן ראה אותי וקרא לי: "מה אתה רואה כאן", הוא שאל אותי
והצביע על כוס החלב. אמרתי לו: "הראש ישיבה, אני לא מבין את
השאלה. אני רואה כאן כוס חלב".

נענה ראש הישיבה ואמר לי: "אתה חושב שכוס חלב זה דבר
כל כך פשוט? אתה חושב שזה מובן מאלי שיש לי כוס חלב?

"ובכן, דע לך", אמר לי ראש הישיבה, "שאני זוכר שכשהייתי כבן
ארבע ראיתי כוס חלב, ולא ידעתי מה זה המשקה המשונה הזה.
שאלתי מה זה הדבר הלבן הזה, ואמרו "זה חלב". היתה זו הפעם
הראשונה בחיי שראיתי חלב!!! עד אז פשוט לא היה חלב בביתנו".

הימים היו ימי מלחמת העולם הראשונה, המלחמה שיבשה
את כל הסחר ואת כל מהלך החיים התקין, העוני היה נורא ואיום.
למרן היה אח תינוק שנולד אחריו ונפטר ברעב רח"ל כי לא היה
להם חלב לתת לו, וגם אמו בקושי הכניסה דבר מאכל לפיה...

כשמרן היה כבן ארבע הסתיימה המלחמה, ואז התחיל החיים
לחזור קצת לשגרה. פתאום היתה אפשרות לכנות מעט חלב...

נחזור לסיפור על תהלוכת ל"ג בעומר: מאחר והעוני היה כל
כך גדול, לא היו מבזבזים כסף על מיני מתיקה, ואלו בכלל לא
היו בנמצא אז.

אז מה חילקו לילדים? ובכן, כל ילד היה מקבל ביצה קשה.
ביצה שלמה לכל ילד! זה היה יקר המציאות, והיה אפילו יהודי
שהיתה לו חזקה מיוחדת על ההתעסקות עם הביצים הקשות,
הלא הוא וולף בגין, אביו של מנחם בגין שהיה מזכיר הקהילה
היהודית בעיר.

מספר שבועות לפני ל"ג בעומר הוא כבר היה מזמין כמות
גדולה של ביצים, ובערב ל"ג בעומר היה מבשל אותן, כדי לחלק
לילדים, ומהכלל ההתעסקות הזאת הוא הרוויח כמה פרוטות,
לפרנסתו ולפרנסת משפחתו.

והנה, שנה אחת, סיפר מרן הגראי"ל, וולף בגין קנה את
כמות הביצים הנדרשת, הוא כבר היה מוכן ומזומן לבשל
אותן, אבל יומיים לפני ל"ג בעומר מת מלך פולין. העיר בריסק
היתה חלק משטחה של פולין בתקופה שבין שתי מלחמות
העולם, וכשהוכרזו שלושה ימי אבל לאומי בכל רחבי פולין,
כמקובל אחרי מות המלך, חל יום האבל השלישי בדיוק
בל"ג בעומר.

וולף בגין לא ידע את נפשו מרוב צער. הוא קנה כמות גדולה
של ביצים, הוא נערך והתכונן, והנה ההכנסה השנתית הקבועה
שלו, הפרוטות שהוא מרוויח בל"ג בעומר, חמקה לו בין האצבעות.
אין תהלוכה, אין חגיגה, זהו יום אבל לאומי, ואביו לו למי שיעז
לחגוג בריש גלי.

פנה וולף לדיין של בריסק באותם ימים, הלא הוא הגאון
רבי שמחה זליג ריגר זצ"ל הי"ד, שבדרך אגב נציין שמאחר
וילדיו לא הלכו בדרך התורה רח"ל, הוא השקיע את כל כוחותיו
בתלמידו חביבו, מרן הגראי"ל, וטיפח אותו מאוד, ואכן מרן
זצ"ל היה זוקף חלק גדול מהתורה שלו לזכותו של הגרש"ז
ריגר זצ"ל.

הרב ריגר שמע את הטענות של מר וולף בגין, ולאחר ששקל
בדבר, קיבל החלטה: השנה יעשו תהלוכת ל"ד בעומר, וכמיטב
המסורת יחלקו לכל ילד ביצה קשה, למרות שהתהלוכה תהיה
מאורחת ביום אחד, ותתקיים בל"ד בעומר.

מרן זצ"ל הדגיש שהעניין לא היה שימור המנהג וקיום
התהלוכה, אלא ממש כפשוטו, המטרה המרכזית של התהלוכה
באותה שנה היתה כדי שלולף בגין לא ייגרם נזק כספי...

כשמדובר בפרויקט אדיר ממדים שכזה, שכולל כל כך הרבה משתנים ופרמטרים שונים. לא הכל אפשר לצפות מראש, סביר להניח שחלק מתחזיות המקצועיות ביותר, יתברו היום. ייתכן שכן יהיו עומסים או רגעים של קריסה...

הרהורים ומחשבה ביום שבו כל עם ישראל עולה להר הקודש במירון, כדי להעביר לישועת הכלל והפרט

יעקב א. לוסטיגמן

עשרה. אנחנו מבקשים שהקב"ה יחנן אותנו בדעת, שישב אותנו לתורתו, שישלח לנו על חטאינו ויראה בעניינו, וכן הלאה ירפאנו ויברך את שנתנו.

כל הבקשות הללו הן תפילה. אנחנו מתפללים ומתפללים בגלל שאנחנו יודעים שמהצד השני מישהו מקשיב לנו, הקב"ה שומע כל מילה, כל בקשה, כל אנחה, הוא סופר את הדמעות שלנו, לכן אנחנו מתפללים אליו, ובטוחים שכשהוא יחרוץ את גורלנו, הוא ייקח בחשבון את כל התפילות, האנחות והדמעות הללו.

אבל אז, כשאנחנו מסיים לבקש את צרכינו, מגיעה הברכה האחרונה מבין הברכות האמצעיות של תפילת העמידה: "שמע קולינו. חוס ורחם. קבל ברחמים, כי אתה שומע..."

רגע רגע, הרי כל הסיבה שהתפללנו זה בגלל שהקב"ה שומע תפילה, אז למה אנחנו צריכים לבקש ממנו שוב שישמע את התפילות שלנו?

התשובה היא ששום דבר לא זו בלי תפילה, שום דבר לא מצליח בלי להתפלל על כך. כן, אפילו התפילה שלנו עצמה, צריכה שנתפלל עליה שהיא תתקבל לפניו ברחמים וברצון.

על אחת כמה וכמה כשמדובר בכזה אירוע המוני, אירוע שבו נוטלים חלק המונים מעם ישראל. אירוע שכבר הפך לנו לפני שנתיים בלבד לאסון נוראי עם הריגתם של 45 יהודים צדיקים וטהורים, בגלל הצפיפות והדחקות.

כמה אנחנו צריכים להתפלל, שהתפילות של עם ישראל יתקבלו היום לרחמים ולרצון. כמה אנחנו צריכים להתפלל שכל הפרויקטים של הפרויקטור היקר והמרץ אכן יצליחו, שתהיה סייעתא דשמיא, שנעבור את היום הזה בהתרוממות הרוח, בשמחה ובנחת, ולא יישמע שוד ושבר בגבולנו. אמן כן יהי רצון.

מאות מיליוני שקלים הושקעו בפרויקט הפיתוח של הר מירון לקראת הילולא הגדולה. חברות ענק העניקו את שירותיהם המקצועיים. הכשרת שטחים, ריבוד רחבות ענק, פריסת רשתות הצללה, סילוק כל מכשול אפשרי, בדיקות הנדסיות חוזרות ונשנות של כל גדר, כל קיר, כל מבנה וכל עץ, כדי לוודא שנעשו המאמצים המקסימליים בניסיון למנוע אסונות רח"ל, ועוד ועוד. כאן המקום לחדד מספר נקודות שחשוב להיזכר בהן, בבואנו אל הקודש.

קודם כל, צריכים לזכור שאין דבר כזה 'שלמות' בעולמנו. הקב"ה ברא את העולם כך שכל דבר נשאר מעט חסר, אנחנו כל הזמן שואפים ליותר, אבל מבינים שאף פעם לא נהיה מושלמים. על אחת כמה וכמה כשמדובר בפרויקט אדיר ממדים שכזה, שכולל כל כך הרבה משתנים ופרמטרים שונים. לא הכל אפשר לצפות מראש, סביר להניח שחלק מתחזיות המקצועיות ביותר, יתברו היום. ייתכן שכן יהיו עומסים או רגעים של קריסה, וזה עדיין לא אומר שההיערכות לא היתה מוצלחת. כולנו יודעים שאין כמו 'חכמה שלאחר מעשה', וכולנו יודעים שלא הפרויקטור, ולא היועצים הכי בכירים בעולם, זכו לכושר נשואי שיאפשר להם לדעת עוד 'לפני מעשה' את מה שיהיה 'לאחר מעשה'.

עוד נקודה, הכרת הטוב. מוכר וידוע המשפט שלהצלחה אבות רבים והכישלון יתום. צריכים לזכור שכל ההכשרה של השטח, כל ההכנות הרבות, ההשקעה העצומה, באו כל אלו הודות לעמל ויזע רב של העוסקים במלאכת הקודש, הן אלו הוותיקים והן אלו החדשים, ועל כך צריכים אנו להכיר להם הכרת הטוב.

אבל הכי הכי חשוב זאת הנקודה הבאה:

כל יום אנחנו מתפללים שלוש פעמים את תפילת שמונה

האזינו לתוכנית 'הפוחח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

"האמת שזה נראה כמו שיחה עם בנאדם", הוא אומר, "אתה יכול לספר לתוכנה שכואב לך, היא משתתפת בצערך, מסבירה לך שהיא מבינה את התסכול והכאב, וגם נותנת לך טיפים כיצד ניתן להקל על הכאב. זה מדהים! אבל זה גם מאוד מסוכן"

תוכנה מעניינת, מהתהיות והביקורת שעולות לגבי ההתפתחות של הבינה המלאכותית והסכנות הגדולות שהיא טומנת בחובה

יוחנן וסרמן

לא נאמרת באופן של גידוף או השפלה, אלא הם פשוט אומרים רק את האות הראשונה, N וכולם יודעים מה האות הזאת מסמלת. "ומה ענה לי בארד? הוא נתן לי הרצאה שלמה כמה שזה לא יפה להשתמש במילה הזאת, ושזה מעשה גזעני וחשוך, ואם אני שומע מישהו אחר שמשתמש בה מוטלת עלי חובה מוסרית לנזוף בו ולהסביר לו שזה מעשה שאינו מקובל בשום אופן!

"דבר אחד הוא לא אמר לי... הוא לא אמר לי מה היא המילה הזאת, אז שאלתי אותו, "אבל מה היא המילה הזאת", והוא ענה לי שהוא לא יכול לומר לי אותה, כי זה מעשה ממש לא ראוי! "אמרתי לו "אבל אני לא יודע בכלל מה זאת המילה הזאת, אם לא תגיד לי, אני לא אדע", והוא עונה לי: "אני מבין שאתה רוצה שאני אגיד את המילה, אבל אני לא אגיד אותה בשום אופן! זה אסור, זה לא מוסרי בעליל".

"עכשיו", מסביר לי המתכנת הבכיר, "אני לא אומר שזה בסדר לגדף ולעלוב בשחורי עור, אבל יש עוד דברים שהם לא בסדר. שאלתי את 'בארד' אם הוא ממליץ לי לשדוד בנק, והוא היה הרבה הרבה פחות החלטתי במענה לשאלה הזאת, הוא הזהיר אותי שזה מעשה מסוכן ונחשב לפשע חמור, ולכן לא בטוח שזה כדאי, אבל הוא לא הטיף לי מוסר ולא אמר לי מה מותר ומה אסור..."

"ולמה? כי בעיני מי שלימד את התוכנה הזאת 'לחשוב', שוד בנק זה פשע הרבה פחות חמור מפגיעה באדם על רקע גזעני. "זאת רק דוגמה אחת, קיצונית למדי, שמסבירה לנו למה התוכנה הזאת היא אחרי הכל גולם שיועד לחשוב רק באותו הכיוון והצורה שהבעלים שלו לימד אותו לחשוב".

התבוננתי בדבר, ונשארתי עם שאלה מאוד מעניינת: האם אנחנו, בני האדם, כן יודעים לצאת מהקיבוע המחשבותי, ולפעמים להתעלות מעל מערכת החשיבה השגרתית אליה הורגלנו בילדות? האם יש לנו יכולת להתעלות מעל זה, ובמקום להישאר ילדים קטנים, להתחיל לחשוב כמו אנשים בוגרים? שאלה טובה...

בינה מלאכותית, החידוש הטכנולוגי האחרון שכובש את העולם, ומרתק אליו המונים. תוכנת מחשב חכמה, שיודעת לחשוב ולחשב לבד, אפשר לנהל איתה 'שיחות' והיא מגיבה כמעט כמו בנאדם.

השבוע פגשתי חבר שעוסק בתחום המחשבים, ושאלתי אותו לדעתו אודות הבינה המלאכותית.

"האמת שזה נראה כמו שיחה עם בנאדם", הוא אומר, "אתה יכול לספר לתוכנה שכואב לך, היא משתתפת בצערך, מסבירה לך שהיא מבינה את התסכול והכאב, וגם נותנת לך טיפים כיצד ניתן להקל על הכאב.

"אתה יכול לבקש מהתוכנה שתספר לך סיפור, והיא תכתוב לך סיפור יפהפה בתוך שניה אחת בודדת. זה מדהים!

"אבל זה גם מאוד מסוכן", הוא אומר, ובעצם מתפרץ לדלת פתוחה, כי כולם אומרים שהחידוש הטכנולוגי הזה טומן בחובו סיכונים גדולים מאוד.

אבל החבר שלי הסביר לי שהוא לא מתכוון לעתיד, אלא על הסכנה הטמונה בתוכנה הזאת כבר עכשיו:

"למעשה זאת דרך של שטיפת מח יוצאת דופן ביעילות שלה", הוא מסביר, "הרי התוכנה הזאת לא באמת יודעת לחשוב לבד. היא חושבת רק מה שלימדו אותה 'לחשוב'.

"ומאחר וכל החברות הגדולות שמפתחות את התוכנה, מורכבות מאנשי שמאל גויים שאיבדו מזמן את הערכים האנושיים הבסיסיים ביותר, התוכנה הזאת בעצם היא שיבוט של היוצרים שלה, ו'חושבת' באותו ראש שלהם".

הוא נותן דוגמה מעניינת: "היה לי חשש כזה, והחלטתי לעשות ניסוי. בדקתי אותו בתוכנת 'בארד', ושאלתי אותה, באנגלית מה היא 'מילת ה-N'. האות N מסמלת באנגלית את האות הראשונה של המילה 'כוש', ומאחר וכיום מאוד מאוד לא מקובל לומר לאנשים שחורים 'כוש', כי זה מעשה גזעני חשוך ופרימטיבי, האמריקאים אפילו לא מוכנים לומר אותה גם בהקשר שבו היא

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

'דרשו' יחלק אלפי סטים של 'משנה ברורה' לשיבות וכוללי האברכים

במבצע יחולקו אלפי סטים של משנה ברורה במהדורת 'דרשו', ויובאו עד לכתובת המוסד הזכאי, בעלות סמלית של 20 שקלים עבור המשלוח בלבד

מחנות הספרים, יוצא הארגון למבצע מחודש של חלוקת ספרים. ב'דרשו' פונים לגבאי בתי הכנסת שמעוניינים לקבל ספרים במהלך החלוקה, לפנות בהקדם ולמלא בהקדם טופס רישום באמצעות 'נדרי פלוס'.

חשוב לציין כי בשונה מהחלוקות הקודמות, הפעם יובאו הספרים במשלוח עד לפתח ביתו של הגבאי, או לבית הכנסת, לפי בחירתו. זאת, בכפוף לתשלום סמלי של 20 שקלים עבור דמי המשלוח.

הנהלת 'דרשו' מדגישה כי הפעם תתבצע החלוקה אך ורק לשיבות ולכוללי אברכים. ההחלטה לאילו ישיבות וכוללים לשלוח ספרים ואילו יצטרכו להמתין לחלוקה הבאה תתקבל רק לאחר שיצטברו הטפסים השונים, לפי קריטריונים שנקבעו על ידי ההנהלה. בכל מקרה, דמי המשלוח ייגבו כמובן רק מהפונים שבקשתם תאושר, ושיקבלו סט משנה ברורה בפועל.

בימים אלו יוצא ארגון 'דרשו' למבצע ענק של חלוקת סטים של 'משנה ברורה' במהדורת 'דרשו' לשיבות וכוללי אברכים בכל רחבי הארץ. מדובר בספרים המודפסים בהוצאה לאור שע"י הארגון, ובחלוקה המתבצעת על פי צוואת מרנא החפץ חיים זצוק"ל, שכל המדפיס את ספריו יעניק ארבעה אחוזים מהם לבתי מדרש ללא כל עלות.

ב'דרשו' העניקו פרשנות רחבה במיוחד להוראתו של קדוש ישראל, ומבצעים חלוקה נדיבה של אחוזים גבוהים ביותר מספרי המשנה ברורה במהדורת 'דרשו' שכידוע נמכרה עד כה במאות אלפי עותקים.

עם הדפסתה של מהדורה נוספת של המשנה הברורה במהדורת 'דרשו', עם פירוש ה'ביאורים ומוספים' אשר הפך לנכס צאן ברזל בהיכלי התורה, לאחר שהמהדורות הקודמות אזלו

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

הם עמדו שם, נדחקו יחד עם ההמונים,
מימינם ומשמאלם נפלו חללים, אבל
הם שרדו את התופת, ויצאו בחיים

הייתם באסון מירון ויצאתם בחיים? הג'ר שמואל יוסף שטיצברג שליט"א כתב תשובה הלכתית במיוחד עבורכם...

והותירו אותנו המומים, חסרי אונים.

בינינו מהלכים כיום כמה מאות בני אדם שיצאו משם בניסי ניסים. הם עמדו שם, נדחקו יחד עם ההמונים, מימינם ומשמאלם נפלו חללים, אבל הם שרדו את התופת, ויצאו בחיים. למה? אי

יעקב א. לוסטיגמן

מאז שנת תשפ"א, אי אפשר לדבר על ל"ג בעומר, בלי להזכיר אתה אסון הנורא שהתחולל שם, בשיאה של ההילולא השמחה והמרוממת, כש-45 קדושים וטהורים נקטפו מעמנו בחטף,

ששה בבניין שקרס וכל יושבי הבניין נהרגו רח"ל, ורק אחד מהם ניצול, בוודאי שזה נס גמור וצריך לברך "שעשה לי נס" בכל פעם שמגיע לאותו המקום בו אירע לו הנס.

תחילה מציע הרב שטיצבר לחלק בין העומדים במעבר הצפוף שניצלו לכאורה בדרך הטבע, ואין זה נכלל בהדרגה של 'פלא גדול', לבין אלו שנפלו ושכבו זה על גבי זה, שממש הרוב יצאו למיתה ל"ע, ולכן השוכבים יצטרכו לברך 'שעשה לי נס' בכל פעם שיראו את מקום האסון - הוא מקום נס הצלתם, ואלו שרק עמדו בקרבת המקום ולא נפלו במפולת האנושית הנוראה, יברכו 'הגומל' בלבד, פעם אחת ודיים.

אבל בהמשך מפרך הרב את הטענה וכותב "אלא ששמעתי עדות מאדם שהיה שם, ואף איבד הכרתו עד שהוצרך להחייאה, שכל זה אירע לו כשהיה מעומד, וכך שמע עוד מפי השמועה, שהרבה שנפטרו היו במצב עמידה. אלא שעיקר הכוונה היא לחלק, האם הגיע למקום של איבוד הנשימה, או שאחרים איבדו נשימתם באותו מקום שעמד שם".

במסקנת הדברים פוסק הרב שטיצברג להלכה שמי שהיה במצב של סכנה ברורה, מחמת איבוד נשימה וכדו', צריך לברך 'שעשה לי נס' אפילו אם לא שכב ממש יחד עם הנפטרים. אבל אם רק הרגיש דוחק, [ואפילו אם נחבל בידיו או ברגליו], כל שלא היה בתוך מצב של סכנה, אינו מברך ברכת 'שעשה לי נס' במקום הזה'.

אפשר לדעת, אי אפשר לענות על השאלה הזאת. הקב"ה הוא הנותן חיים לכל חי, הוא כינס לשם את כל אותם 45 שפתיל חייהם עמד להסתיים, הם, רק הם נפטרו. מי שעוד נותרו לו שנות חיים, יצא בלי פגע.

המצב הזה עורר שאלה הלכתית מעניינת מאוד, שימים אחדים אחרי האסון הגיעה לשולחנו של הג"ר שמואל יוסף שטיצברג שליט"א, רב ומו"ץ בבית שמש.

השאלה נוגעת להלכות ברכת 'שעשה לי נס' במקום הזה, והשואלים שהיו ברחבת 'תולדות אהרן' בזמן האסון, וחלקם אפילו שהו ב'מדרגות המוות', ומבקשים לדעת אם עליהם לברך 'שעשה לי נס' בכל פעם שיגיעו לשם, ואולי גם בניהם אחריהם יצטרכו לברך 'שעשה לאבותי נס במקום הזה'...

בתשובה לשאלה מביא הגרש"י שטיצברג בראש ובראשונה את דברי השולחן ערוך המחלק בין נס שנעשה כדרך הטבע, שעליו מברכים ברכת 'הגומל' בלבד, פעם אחת לאחר הנס, ויותר לא מברכים 'שעשה לי נס', לבין נס שנעשה שלא כדרך הטבע, באופן פלאי ובלתי טבעי, שעליו מברכים גם ברכת 'שעשה לי נס' בכל פעם שעוברים במקום.

בהמשך התשובה מפלפל הרב שליט"א בעניין ההגדרה של נס שלא כדרך הטבע, ומצטט מתושבתו של מרן הגר"ש ואזנר זצוק"ל בעניין שכותב שלא צריך שהנס יהיה ממש באופן על טבעי, אלא כל נס שנכנס להגדרה של 'פלא גדול שניצל', כמו מי

התייקרות החלב

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

תשובה: הדבר מותר

הטעם, כדין הלוואת סאה בסאה בהיתר יצא השער, שהתירו חכמים להחזיר אותה כמות גם כשהתייקר אשר יצא השער, כלומר בשעה שלוה היה מחיר קבוע וניתן היה להשיג בקלות במחיר הזול לכן גם כשהתייקר יכול לפרוע חלב יקר.

שאלה: לאור התייקרות החלב רבים השואלים במי שלוה משכנו חלב לפני כמה ימים ורוצה להחזיר לו חלב בשעה שהמחיר התייקר, האם יש בזה איסור ריבית כיון שלוה חלב זול ומחזיר חלב יקר.

האזינו לתוכנית 'הפוח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

מתי לא אומרים 'יחיד ורבים הלכה כרבים'?

סוטה דף מ"א

כל אדם שיש בו הנופה

דעתם עד שיעצו לו להעניש את הראי בכל חומר הדין ולשובר לרסיסים, אמר המלך כדבריכם כן אעשה. נטל מוט ברזל ושבר את הראי לשברים. לפתע, קם המלך ואמר ראו זה פלא דחיתם את עדות הראי באמרכם, כי הוא אחד ואתם שבעה, ואין אחד מכחיש את השבעה, אבל הנה עתה מתגוללים כאן עשרות רסיסים, ובכל אחת משתקפת דמותי ולא תואר ולא הדר בה.

התקוממו השרים ואמרו אדוננו המלך הכיצד יכול שבר זכוכית להעיד, הרי פה ולשון עינים ואוזנים אין לו, וכי יוכל להכחיש דברי אדם בר דעת בעל שכל ותבונה. אמר המלך ואתם אלו שאומרים עליכם שחכמים אתם, איך לא תבינו נכון אמנם אין לזכוכית פה ולא לשון. אבל הטבע המוטבע בה מעיד כמאה עדים, כי לא תשקר ולא תכזב, ונאמנה היא יותר מאלפי בני אדם, בני אדם משקרים ומכזבים לפי נטיותיהם ונגיעותיהם, והטבע - ראי נאמן הוא לא ישקר ולא יכזב לעולם.

זו גם התשובה לטענת אומות העולם, אפילו יהיו רבים כחול אשר על שפת הים דתם שקר היא, כזב והבל. כדברי אותם יועצים שהסתמכו על היותם הרבים, כי התאוה והגאווה המדות והרצונות, מעוורים את שכלם ומעוותים את ראייתם, אולם אנו בעינינו ראינו את הניסים התדירים בבית המקדש, בעינינו רואים כיצד עושה הוא רצון יראיו, כיצד מושיע חוסיו, וראיות אלו - ראיות מוצקות הן, מה לנו ולהמון השוטים העוצמים עין בפני האמת.

(אוצרות התורה פרשת משפטים)

ה"בן איש חי" באחת מדרשותיו סיפר מעשה. ממלכה אחת נהגו בה שהמלך יושב ספון בארמונו, ולא יראו פניו. כך ירחש לו העם הערצה ויתחס אליו ביראת כבוד ובחרדה. רק שבעה שרים היו רואי פני המלך, והביאו לפניו את כל עניני הממלכה, שמעו את החלטותיו והוציאו אותן אל הפועל. מובן שכוחם של השרים היה עצום ורב, יכולים היו לעשות כל שליבם חפץ באמנם שזוהי גזרת המלך, אבל תמיד שריונים היו בפחד פן יעלה הרצון מלפני המלך להדיחם ולמנות אחרים תחתם.

יום אחד מת המלך ובנו הקטן הומלך תחתיו. בקשו שבעת השרים להחניף לו כדי שלא ירצה להחליפם. מה עשו? נמנו וגמרו ובאו אליו כולם פה אחד ואמרו אדוננו המלך רואים אנו על פניו זיו אורה אור מופלא, והרי זו הוכחה שמלכותו תתקיים לעולם, החניפו דבריהם למלך והאמין למאמרם.

כעבור כמה חדשים שלח לו אחד ממלכי ארץ ענק, שהיה יקר המציאות באותם ימים הביט בו המלך וראה שפניו מכוערים עד מאד. חרה אפו ביועציו, ששקרו עליו בחניפותם. קרא להם ואמר אמרתם כי קרן עור פני, והנה לא זו בלבד שלא קרן בהם אור, עוד חשך המראה משחור, אמרתם כי כל רואי ישמחו בראות פני, והנה הראי מכחישכם. בני מוות אתם על שכזבתם במלכם.

אמרו לו השרים אדוננו המלך למי תאמין לנו או לראי? ראי זה משקר במצח נחושה. הן תראה כי הוא אחד ואנו שבעה. לא נחה

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

החופה בלילה ומתפללים מנחה באולם לפני השקיעה - האם אומרים תחנון?

שהתקיימה החופה, ובלבד שהחופה מתקיימת מבעוד יום. ואם החופה מתקיימת בלילה - לכל הדעות אין החתן פוטר מתחנון בערב החופה; אך אם מתפללים יחד עמו במקום החופה - יש אומרים שאין לומר תחנון.

[שו"ע קלא, ד, ומשנ"ב כא, כב, כה וכו; בו"מ דרשו, 27, 28 ו-30]

במקום שמתפללים 'בעלי ברית' - שהם: אבי התינוק הנמול, הסנדק והמוהל - ביום הברית, לפני שהתקיימה הברית, או חתן עד תום שבע יממות (או שלוש יממות - אם מדובר בזיווג שני של שני הצדדים) משעת כניסתו לחופה - אין אומרים 'תחנון'. ויש אומרים שחתן ביום חופתו פוטר מאמירת תחנון אף לפני

חתן שכבר התפלל - האם פוטר את המתפללים במחיצתו מאמירת תחנון?

ברכות' אינו פוטר אלא כשמתפלל עמהם; ויש שכתבו שגם בשאר הימים פוטר אף כשאינו מתפלל עמהם. ומי שהתפלל עם החתן ובעלי הברית והארץ בתפילתו עד לאחר שהלכו משם - פטור מאמירת תחנון.

[בו"מ דרשו קלא, 32 ו-35]

כאמור, בעלי ברית וחתן פוטרים מאמירת 'תחנון', אולם אם בעלי הברית אינם מתפללים עם הציבור, אלא אך נמצאים בבית הכנסת בשעת התפילה - יש שנראה מדבריהם שאינם פוטרים מאמירת תחנון. ויש שכתב שכן הדין גם בחתן; ויש שכתב שביום חופתו פוטר אף כשאינו מתפלל עם הציבור, ובשאר ימי השבע

האם חתן צריך להמנע מתפילה בציבור?

שמחתו היא שמחה פרטית, אבל בעלי ברית שחייבים בתפילה בציבור, ושמחתם היא שמחה כללית, כיון שמצות המילה מוטלת על הציבור (במקרה שאין האב מקיימה) - לא יימנעו מתפילה בציבור.

[משנ"ב קלא, כו; בו"מ דרשו, 41]

יש אומרים שראוי לחתן שלא להתפלל בציבור במשך כל ימי השבע ברכות, כדי שלא לפטור את הציבור מאמירת 'תחנון'; ויש חולקים. ויש שהורה שיתפלל במקום שאין מכירים אותו. וכתבו הפוסקים שאף לדעה הראשונה - דווקא חתן צריך להמנע מתפילה בציבור, כיון שיש אומרים שחתן פטור מתפילה, וכן

* אין אומרים 'תחנון' ב'נפילת אפים', דהיינו בכיסוי הפנים והטיית הראש, אלא במקום שיש בו ספר תורה, ורמז לדבר בספר יהושע: "ויפול על פניו ארצה לפני ארון ה'".
* בלילה שולטת מידת הדין בעולם, ו'נפילת אפים' בשעה זו מגבירה את כוחה; ולפיכך אם התאחרו בתפילת מנחה עד לאחר צאת הכוכבים, לא יפלו על פניהם באמירת 'תחנון'.
* בבית האבל שורה מידת הדין, ועל כן אין לומר בו תחנון בנפילת אפים, כיון שנפילת אפים מגבירה את כוח הדין, כאמור. ונהגו שלא לומר בו תחנון אף ללא נפילת אפים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזה מקרה יש עדיפות לתפילה בישיבה במטוס על פני תפילה בעמידה על הקרקע?

ליעדו לאחר עלות השחר, ובמטוס לא יוכל להתפלל ערבית בעמידה - יש שהורה כי עדיף שיתפלל ערבית בעמידה לפני השקיעה, לאחר 'פלג המנחה' (מעט לאחר תחילת השמינית האחרונה של היום).

[בו"מ דרשו צד, 15]

הנמצא בטיסה או בנסיעה אשר תגיע לסיומה לאחר חצות הלילה, וטרם התפלל ערבית, ואינו יכול להתפלל בעמידה - יש שהורה שיתפלל בישיבה, ולא ידחה את התפילה לאחר חצות, ויש שהורה שיקרא קריאת שמע בלבד, ובהגיעו ליעדו יתפלל ערבית כרגיל. והעומד לצאת בטיסה לפני 'צאת הכוכבים', ויגיע

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'פחות בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה